Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 22 (1272) ♦ Субота, 3 лютого 1996 року ♦ Ціна договірна

ДАВОС: їх ділові кола обговорюють наші проблеми

На Всесвітньому економічному форумі в Давосі (Швейцарія) вчора відбулося спеціальне засідання, присвячене Україні, в якому взяли участь представники бізнесових кіл різних країн.

Як передає з Давоса спеціальний кореспондент «Інтерфакс-Україна», у форумі бере участь делегація України на чолі з Прем'єр-міністром Євгеном Марчуком. До складу делегації входять також віце-прем'єр України з питань економіки Роман Шпек, міністр зовнішньоекономічних зв'язків і торгівлі Сергій Осика, президент Державної інвестиційно-кредитної корпорації Борис Соболев.

У ході спеціального засідання Прем'єр-міністр України Є. Марчук поінформував учасників про основні напрями програми уряду, останні законодавчі акти, що регулюють режим підприємницької діяльності та іноземних інвестицій до економіки України, розвиток зовнішньоекономічних зв'язків.

Можемо випередити навіть Канаду з Австралією

Минув рік, як в Україні розпочало роботу представництво Комісії ЄС. З цієї нагоди Голова Верховної Ради Олександр Мороз зустрівся з головою Представництва Луїсом Морено Абаті. Перші ж дні роботи представництва принесли помітні результати: експерти ЄС допомагають розробляти закони, що відповідають міжнародним нормам. Наступного тижня до Києва прийде делегація ЄС, яка планує створити у столиці Центр законотворчої діяльності та законотворчого процесу. Під егідою представництва в Україні впроваджується програма TACIS, один із головних напрямів якої — розвиток агропромислового комплексу нашої країни. На думку пана Морено, АПК в Україні може стати локомотивом економічних реформ, адже, на думку міжнародних експертів, сільськогосподарський потенціал України більший, ніж у Канаді та Австралії.

Луїс Морено Абаті також запросив Олександра Мороза взяти участь і відкрити Конференцію з парламентських процедур, яка відбудеться найближчим часом.

РОБОЧА ПОЇЗДКА ЛЕОНІДА КУЧМИ НА ЧЕРНІГІВЩИНУ

Президент України Леонід Кучма перебував на Чернігівщині. Його поїздка по області розпочалася з відвідання колективного сільськогосподарського підприємства «Дружба» Чернігівського району. Президент зустрівся з трудівниками на тракторному стані і тваринницькій фермі, відповів на їхні запитання щодо подальшого ходу реформ, підвищення рівня життя людей.

Президент України побував у колективному сільськогосподарському племінному підприємстві «Чернігівське», ознайомився з ходом будівництва обласного онкологічного диспансеру, який є першочерговим об'єктом в реалізації Чорнобильської програми на Чернігівщині.

Леонід Кучма взяв участь в обласній нараді з питань агропромислового комплексу. На ній підбито підсумки минулого сільськогосподарського року, намічено стратегію і тактику на нинішній рік з урахуванням вимог нових законодавчих актів, обговорено регіональну програму розвитку сільського господарства.

Такий малий ковчег у Ноя

ТАК, малий, але надія й надійність в іншому — він нікуди не поспішає. При будь-якому потопі це вкрай важливо — не поспішати і не метушитися. Геродот пише: коли перський цар Дарій буквально затопив військами південь України, де жили скіфи, і війська вишикувались для бою, поміж них раптом заметався заєць — і скіфи стали його ловити, мов діти! Дарій мовив: ні, з ними воювати несерйозно, й пішов геть, а скіфи ще довго кусали його армію за хвіст. А ось мала Іра Заславець прийшла зі школи й умостилася на кормі свого ковчега, а в цей час її тато разом з односельцями воює з всеукраїнським соціальним потопом **(про це читайте в матеріалі, вміщеному нижче)** — і, поки Іра спокійненько сидить тут, усміхаючись своїм думкам, можна сподіватись — випливемо!

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Україна — «Україні»: дай. А коли ж — на?

Колгоспникам нині не позаздриш. Працюють аж ніяк не менше, ніж учителі чи шахтарі і живуть, бодай, не краще, а застрайкувати, як ті, не можуть. От і в Свиридівці Лохвицького району, що на Полтавщині, хіба покинеш худобу негодованою? Та й молочну породу, якщо зо два дні не подоїти, то можна пускати під ніж.

(Закінчення на 9-й стор.).

У номер

● *Київ*

Повідомлення прес-служби Верховної Ради України

Останнім часом Верховна Рада України різнобічно розглядає питання бюджету нинішнього року.

Як відомо, законопроект про державний бюджет на 1996 рік був поданий до найвищого законодавчого органу держави на початку грудня 1995 року — із запізненням на три місяці щодо установленого законом строку. Однак з першого ж дня без зволікань у постійних комісіях, фракціях і групах розпочато наполегливу роботу. Документ обговорювали на спільному засіданні постійних комісій. Двічі упродовж трьох днів його обговорювали на пленарних засіданнях за участю представників Кабінету міністрів.

Загалом було висловлено 556 суттєвих пропозицій і зауважень до проекту закону про державний бюджет. Серед найважливіших — визначення межі малозабезпеченості, мінімальної заробітної плати, дотацій і субсидій населенню на житлово-комунальні послуги, питання індексації вкладів населення в установах Ощадбанку, необхідність розгляду програми соціально-економічного розвитку України на 1996 рік та інші. Усі вони були направлені уряду для обгрунтування розрахунків, аналізу і пропозицій. Проте до цього часу уряд не подав до Верховної Ради відповідей на ці найнагальніші питання, від яких суттєво залежить витратна частина бюджету.

Незважаючи на це, в деяких засобах масової інформації пролунали звинувачення, що нібито Верховна Рада блокує прийняття закону про Державний бюджет України на 1996 рік.

Відповідно до Регламенту на перше читання подається доповідь Комісії з питань бюджету, яка має обов'язково врахувати пропозиції і зауваження комісій, фракцій, народних депутатів, підкріплені конкретним аналізом уряду. Інакше бюджет цього року може повторити сумну долю законів про державний бюджет попередніх років.

Тому на останньому засіданні Президії Верховної Ради України визначено ряд законопроектів, без прийняття яких розглядати проект закону про Державний бюджет України на 1996 рік неможливо.

Отже, тепер розгляд основоположного документа року в першому читанні повністю залежить від подання урядом важливих законопроектів до Верховної Ради України.

Був час розкидати каміння, тепер — збирати

Розпорядженням Президента України від 27 січня цього року затверджено першочергові заходи щодо відбудови комплексу Михайлівського Золотоверхого монастиря та Успенського собору Києво-Печерської Лаври в Києві.

Цього року плановано провести архітектурно- археологічні дослідження територій монастиря та ділянки забудови собору. Відбудову комплексу монастиря плановано здійснити в 1998-2001 роках, а Успенського собору — в 1997-1999 роках.

Контроль за виконанням заходів покладено на Кабінет міністрів України.

І повноваження продовжено, і представника призначено

Указом Президента України від 31 січня 1996 року продовжено повноваження представника Президента України в Автономній Республіці Крим, утвореного 31 березня 1994 року, і призначено Д.П.Степанюка постійним представником Президента України в Криму.

Затверджено цим указом і положення про представництво.

Іншим указом Президента В.М.Горбатова увільнено з посади постійного представника Президента України в Автономній Республіці Крим.

Вручення вірчих грамот

Призначений Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Гана в Україні (за сумісництвом) Джон Евунтома Бава і Надзвичайний і Повноважний Посол Ісландії в Україні (за сумісництвом) Гуннар Гуннарссон вручили у Білій залі Маріїнського палацу вірчі грамоти Президенту України Леоніду Кучмі. Вони підкреслили, що для них є великою честю представляти свої держави в Україні висловили впевність, що відносини між нашими країнами розбудовуватимуться на засадах поваги і взаєморозуміння.

Президент привітав послів з високим призначенням, побажав їм успіхів у їхній діяльності.

* * *

Новопризначений Надзвичайний і Повноважний Посол України в Державі Ізраїль Олександр Майданник вручив вірчі грамоти Президентові цієї країни Езеру Вейцману.

У розмові, яка відбулася після урочистої церемонії і проходила в щирій та дружній обстановці, обговорювалися питання сучасного стану та подальшого розвитку двосторонніх відносин, взаємодії двох держав на міжнародній арені.

Президент, батьки якого походять з України, відзначив особисту зацікавленість і прагнення ізраїльського керівництва до розвитку всебічного співробітництва з Україною, яку він назвав важливим партнером Ізраїлю.

Е. Вейцман підтвердив запрошення Президентові України Л. Кучмі відвідати Ізраїль з офіційним візитом.

Парламентська хроніка

Василь ТУГЛУК, «Голос України»

РОБОТА БАНКІВ СПРЯМОВУЄТЬСЯ В ЦИВІЛІЗОВАНЕ РУСЛО

Денне й вечірнє засідання 1 лютого

ДЕННЕ засідання Верховної Ради України розпочалося з обговорення питання про проведення Дня уряду України. Після внесення пропозицій і змін вирішено проводити його кожного другого вівторка щомісяця на ранковому засіданні. Часовими рамками парламентарі вирішили його не обмежувати, бо обговорення різних проблем за своєю значущістю може тривати більше чи менше, ніж визначено.

Розглядаючи запропоновані зміни та доповнення до Закону «Про банки і банківську діяльність», народні депутати висловили глибоку стурбованість станом банківської системи в Україні й відсутністю надійного державного контролю за банками. Як зазначив голова Комісії з питань фінансів і банківської діяльності Віктор Суслов, мета запропонованих змін — змусити комерційні банки наростити свій статутний фонд. Цей захід, у свою чергу, слугуватиме зміцненню банківської системи, оздоровленню й підвищенню надійності комерційних банків. Окрім того, вони, щоб наростити протягом двох років свій статутний фонд до 1 мільйона екю, вимушені будуть стати відкритими акціонерними, реально показувати прибуток, а отже, і сплачувати податки, поповнювати бюджет. Висловлено чимало пропозицій щодо шляхів поліпшення діяльності банків. Верховна Рада прийняла закон і відповідну постанову. Національний банк України зобов'язано у місячний термін розробити й запровадити економічні нормативи діяльності комерційних банків, механізм ліцензування банківських операцій і розміри плати за ліцензування. Затверджено графік формування комерційними банками статутних фондів протягом нинішнього й наступного років.

Про стан виконання постанови Верховної Ради України від 5 жовтня 1995 року «Про роботу уряду з виконання законів та постанов Верховної Ради України щодо стабілізації фінансового забезпечення паливно-енергетичного комплексу й підготовки його роботи в осінньо-зимовий період» доповів віце-прем'єр України Василь Євтухов. Він відповів на численні запитання, хоча відповіді задовольнили далеко не всіх народних депутатів, особливо зважаючи на шахтарські страйки, що розпочалися сьогодні в Донбасі.

Співдоповідь з обговорюваного питання зробив заступник голови Комісії з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку Анатолій Татаринов.

Людмила КОХАНЕЦЬ, «Голос України»

«Батьків реформи» — на Хрещатик, торгувати бананами. «Батька народу» трохи далі — до «діда Лук'яна»

Ранкове засідання 2 лютого

ТАКІ заклики пролунали в стінах парламенту, коли зранку депутати продовжили обговорення питання «Про стан виконання Постанови Верховної Ради України від 5 жовтня 1995 року «Про роботу уряду щодо виконання законів та постанов Верховної Ради України зі стабілізації фінансового забезпечення паливно-енергетичного комплексу і підготовки його роботи в осінньо-зимовий період».

Парламентарії цього дня взагалі були щедрі на революційні пропозиції. Від уже згадуваних локальних — відіслати Пинзеника і Шпека на Хрещатик, а Президента,главу його адміністрації та компанію «за геноцид проти українського народу притягти до кримінальної відповідальності» (автори пропозицій — представники комуністичної та соціалістичної фракцій В.Сікалов, М.Степанов і В.Моісеєнко) — до глобальних: задовольнити вимоги страйкарів, оголосити в Україні надзвичайний економічний стан, запобігти національній катастрофі.

Крім проекту постанови, запропонованого Комісією з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку, із своїми «законодавчими» ініціативами на аналогічну тему колег ознайомили Н.Вітренко (у співавторстві з В.Марченком; позафракційні) та О.Чупахін (фракція соціалістів). Зокрема, в проекті Вітренко-Марченко передбачено на залишок боргів зробити адресну кредитну емісію, терміново виплатити борги із заробітної плати і пенсій, заморозити тарифи на комунальні послуги, запровадити фіксовані ціни на енергоносії. З 1 лютого цього року ввести Закон України «Про оплату праці» в повному обсязі. Переглянути принципи складання державного бюджету України, передбачивши необхідне дотування вугільної промисловості, не допускаючи закупівлі вугілля за кордоном.

Наталя Вітренко у виступі підкреслила: вони змушені були підготувати цей проект постанови не тільки у зв'язку з кризою в паливно-енергетичному комплексі, а й загалом в Україні. На її думку, така криза — від «нав'язаного» Україні економічного курсу. Це відбувається скрізь, куди втручається Міжнародний валютний фонд».

Ситуація в Україні справді склалася критична: вчителі стоять біля Верховної Ради, шахтарі взяли в облогу Кабінет міністрів. Очевидно, чергове перетягування ковдри — навіть негайна виплата заробітної плати — не розв'яже кардинально проблем економіки. Та про це йшлося лише в кількох виступах депутатів, решта промовців емоційно подавала свої програми захисту інтересів страйкарів, галузі загалом та всіх трудящих України, що ще раз засвідчує: економіка і політика — речі неподільні. Більшість депутатів визнали роботу уряду незадовільною, підкреслили необхідність дотування вугільної промисловості і послідовно «незлим тихим...» згадали Президента та віце-прем'єрів; «час яких закінчився» (виняток становить В.Євтухов — йому ще «дозволили» перебувати в ложі уряду).

Наприкінці обговорення від фракцій виступили Я.Федорин (НРУ), Ю.Іоффе (НДГ), І.Юхновський («Державність»).

За основу прийнято проект, поданий комісією. Але сама Постанова, вийшовши «на-гора», обросла численними доповненнями, отже стала, по суті, дітищем усього парламенту. В документі, зокрема, зазначено: «запропонувати Президенту вжити заходів до відповідальних осіб, винних за невиконання Постанови ВР від 5 жовтня 1995р.»

Цікаво, чи покине Україна стан «напівбананових республік», якщо В.Пинзеник і Р.Шпек візьмуться за торгівлю бананами?

У фракціях і групах

Відбулася зустріч депутатської групи «Центр» з головою робочої групи з підготовки проекту нової Конституції України Володимиром Буткевичем.

На зустрічі було розглянуто основні положення нової Конституції, зокрема, питання формування законодавчої та виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Депутатська група «Центр» висловила підтримку робочій групі з підготовки проекту нової Конституції та погодилася з тим, що проект Конституції України треба винести на розгляд сесії Верховної Ради України в лютому 1996 року й депутатам всіх груп і фракцій докласти необхідних зусиль для прийняття Конституції Верховною Радою України.

Страйк розпочався, але чи всеукраїнський?

Як повідомили з республіканського штабу страйку в Донецьку, зупинилися близько 120 вугледобувних підприємств України, 100 припинили відвантаження вугілля, 250 шахт виявляють солідарність із страйкарями.

Настрій у гірників — непевний. Вони загалом проти такої крайньої акції, але обставини змусили...

Триває голодовка гірників-інвалідів Горлівки. Сьогодні в приміщенні виробничого об'єднання «Артемівськвугілля» продовжують спротив близько 40 чоловік, 60 відбули до Києва, щоб узяти участь у шахтарських пікетах.

Але чи можна шахтарський страйк назвати всеукраїнським? Адже від участі в ньому відмовилися десятки шахт, вугільні об'єднання і навіть деякі шахтарські профспілки.

Євген Марчук вважає причиною страйку шахтарів зволікання з реформуванням вугільної промисловості

Цитата дня

«Рішення з реформування вугільної галузі треба було прийняти й перенести, як гірку пігулку. Це не було зроблено своєчасно».

«Усі дотації, які вже було вкладено у вугільну галузь, як правило, нічого не давали, крім витрат величезних коштів. Дотації, допомога, сприяння чи субсидії можливі лише конкретним виробникам під конкретний план, конкретну команду, і обов'язково з поверненням. Пустих грошей для того, щоб їх викидати у діру без надії на повернення, у держави немає», — заявив він.

Відповідаючи на запитання про те, чи вчасна у такій ситуації поїздка до Давоса (1 лютого Є. Марчук вирушив на чолі української делегації до Давоса, (Швейцарія), для участі у щорічному Всесвітньому економічному форумі), прем'єр-міністр сказав, що «абсолютно переконаний у тому, що якраз, може, пощастить розв'язати проблему вугільної промисловості, а отже, й тих причин, які породжують цей страйк».

Пишемо нову Конституцію України

Вікторія СВІТЛАНОВА, журналист

Штучний поділ парламенту заради політичних цілей

Нотатки на полях проекту нового Основного Закону

ТАКИЙ висновок можна зробити, аналізуючи робочий варіант проекту нової Конституції України, який закріплює двопалатну систему законодавчого органу. Весь проект пройнятий різноманітними запобіжниками, з реалізацією яких встановлюється неподільна президентська форма правління. Через це за сукупністю повноважень Президента і важелів влади, якими наділяється ця фігура у державній піраміді влади за проектом, здається, український Президент випередить своїх колег-президентів з інших країн, залишивши їх далеко позаду. Систему стримувань і противаг можна, без перебільшення, назвати системою узурпації влади, або системою стримувань для парламенту і переваг для Президента. І саме прагнення утворити двопалатний парламент на нинішньому етапі спрямоване на укорінення останньої.

Хто вони, ці 80 сенаторів?

Передусім, з'ясуймо, як утворюється Сенат, бо певною мірою це ключ для відповіді на запитання: чому Україні намагаються нав'язати двопалатний парламент.

Сенат, записано в проекті, формується на основі рівного представництва по три сенатори від Автономної Республіки Крим, кожної області, Києва, а також двох сенаторів від Севастополя, які обираються строком на чотири роки шляхом непрямих виборів.

Отже, при цьому не враховується пропорційне представництво від областей залежно від кількості населення, приміром. І чому по три, не по два або по п'ять? А що мається на увазі під словами «непрямі вибори»? Відповіді на це запитання проект Конституції не дає. Однак іншого шляху непрямих виборів, аніж вибори сенаторів на сесіях обласних Рад, не проглядається.

За чинною Конституційною угодою (ст. 46) обрані населенням голови обласних Рад, Київської та Севастопольської міських і районних Рад, призначені Президентом України й головами відповідних державних адміністрацій. У такий спосіб створено вертикаль виконавчої влади. За певних умов Президент може достроково звільнити главу адміністрації з посади (ст. 58). Тож зрозуміло, що суміщення посад і ризик втратити одну з них, яка має вагоміші повноваження державної влади порівняно з функціями самоврядування, обумовлює політику голів і нині, і в майбутньому. Тому й в проект Конституції робочої групи перенесено такий самий механізм управління регіонами на місцях.

Тож, зрозуміло, коли постане питання про обрання непрямим голосуванням на сесіях облрад сенаторів, то, безперечно, представники виконавчої вертикалі стануть сенаторами № 1. Бо «хто ж, як не вони, найкраще представлятимуть місцеві інтереси у парламенті»? Саме «інтереси територій» — головний аргумент створення двопалатного парламенту.

Проект Конституції йде ще далі цим же упередженим шляхом, практично визначаючи і самий склад Рад. Патронаж виконавчої влади запрограмовано й на самоврядування. За проектом до складу сільської, селищної, міської Рад входять голова відповідної Ради та радники, які обираються мешканцями села, селища, міста. А вже районна Рада — це зібрання голів Рад нижчого рівня. Очолює її голова районної Ради, обраний населенням району.

До складу обласної Ради входять голови районних, міських Рад міст обласного значення та голова обласної Ради, який обирається населенням області. І хоча в проекті Конституції не записано, що Президент призначає голів облрад головами облдержадміністрацій, широкі й вагомі повноваження останніх дають всі підстави вважати господарями області саме представників виконавчої вертикалі державної влади. Адже за проектом глави місцевих державних адміністрацій контролюють і координують органи місцевого самоврядування. Тож і за цією схемою, якщо вже не діятиме Конституційна угода, Сенат — це не що інше, як патронована Президентом команда в парламенті, яка нібито має представляти території, їх інтереси.

Повноваження команди

Однак у переліку повноважень Сенату немає питань, де треба було б обстоювати чи представляти інтереси територій, якщо не вважати серйозною проблемою запис в п. 10 ст. 85, де констатується, що до повноважень Сенату належить «вирішення питань територіального устрою України».

Утім, сенатори наділяються іншими, досить цікавими повноваженнями. Їхнє слово вважається майже утричі вагоміше за думку Палати депутатів (80 проти 220). Сенатори призначатимуть на посаду і звільнятимуть з неї заступника голови Рахункової палати парламенту та половину її складу. (Голову і половину складу призначає на посаду і звільняє з неї Палата депутатів — 220 депутатів). Крім того, 80 сенаторів затверджують за поданням Голови Сенату половину складу Конституційного суду, а решту призначає Президент. Тобто можна говорити про прямий президентський вплив на Конституційний суд. А він, як записано в статті 153 цього проекту Конституції, «під час виконання своїх повноважень є незалежним і підкоряється тільки Конституції України» (гарантом якої є, звісно, Президент). До повноважень Конституційного суду проектом віднесено офіційне тлумачення Конституції та законів, вирішення питання про відповідність Конституції:

— законів та інших правових актів Національних Зборів;

— Конституції та законів Автономної Республіки Крим;

— указів Президента України;

— актів Кабінету міністрів.

Ці справи розглядаються, за проектом, за поданням Президента України, голів Палат Національних Зборів, не менше 45 депутатів або 20 сенаторів, уповноваженого Національних Зборів у правах людини, Генерального прокурора України, Верховної Ради Автономної Республіки Крим. Тож і наслідки тлумачення та розгляду також практично передбачувані, якщо згадати нинішню практику взаємних вето.

Крім суддів Конституційного суду (голова та заступник обираються самими суддями), 80 сенаторів призначають на посади і звільняють з посад за поданням Президента України голову і суддів Верховного суду України, дають згоду на призначення Президентом Генерального прокурора та на звільнення його з посади; затверджують за поданням Президента України склад Центральної виборчої комісії по виборах Національних Зборів України та Президента України; затверджують за поданням Президента України й Голови Сенату склад Національної ради з питань телебачення і радіомовлення; утворюють за поданням Президента України Раду оборони України.

А пункт 8 цієї сенаторської статті 85 взагалі екстремістський: Сенат у складі 80 чоловік, виявляється, ухвалюватиме рішення про надання військової допомоги іншим державам про направлення контингенту Збройних сил України до іншої країни чи допуск збройних сил іноземних держав на територію України.

Чи уявляєте рівень відповідальності сенаторів за вирішення в країні таких непростих питань? Фактично цей орган може призвести Україну до стану війни!

Більше того, пункт 9 цієї статті вимагає від сенаторів затвердження протягом двох днів з моменту звернення указів Президента України про запровадження воєнного чи надзвичайного стану в Україні або в окремих місцевостях, про загальну чи часткову мобілізацію, оголошення окремих місцевостей зонами екологічного лиха.

Наділений такими відповідальними повноваженнями Сенат з 80 чоловік, обраних непрямим шляхом (а практично призначених Президентом), не може бути розпущений. На відміну від обраних виборцями 220 членів Палати депутатів. Адже за проектом Конституції Палата депутатів може бути розпущена Президентом, якщо протягом трьох місяців з дня першого подання кандидатури для призначення на посаду Прем'єр-міністра не дасть згоду Президенту на таке призначення; і якщо Палата депутатів протягом 60 днів після першого подання двічі відхилила програму діяльності Кабінету міністрів.

Кажуть, закони будуть ліпші. А чи будуть взагалі?

І все ж таки — навіщо це робиться? Навіщо створюється протистояння між депутатами і сенаторами (навіть віковий ценз у них різний: депутати — не молодші за 21 рік, сенатори не молодші за 30 років)? Навіщо штучно утворювати двопалатний парламент? Здається, з нашого аналізу проекту Конституції це очевидно: створення двопалатного парламенту сприяє узурпації державної влади Президентом, приниження ролі парламенту як законодавчої гілки державної влади з контрольними функціями, усунення від впливу політичних партій, які здобули на виборах найбільше місць у парламенті, і водночас посилення впливу через сенаторів глави держави безпосередньо, який до того ж не визначений як глава виконавчої влади і не несе відповідальності за свою політику.

А крім того, реалізація таких положень проекту Конституції призведе до ще менш мобільної організації праці законодавчого органу. Хоча прибічники двопалатного парламенту обіцяють поліпшення законодавчої бази.

Проаналізуймо. У статті 90 ідеться про те, що Палата депутатів і Сенат Національних Зборів України ухвалюють закони, постанови та інші акти більшістю голосів від складу палат. А яка роль Сенату? Стаття 94 передбачає, що у разі виникнення розбіжностей між палатами Національних Зборів з обговорюваного законопроекту, для подолання їх утворюється узгоджувальна комісія на паритетних засадах. Якщо й вона не зможе запропонувати узгоджений законопроект, остаточне рішення приймає Палата депутатів більшістю у дві третини від її складу (що мало реально), встановленого Конституцією. Але навіть якщо і набереться така кількість голосів, закон вважати прийнятим зарано.

Голова Палати депутатів, підписавши закон, невідкладно передає його Президенту. Він протягом 15 днів промульгує його або повертає із своїми зауваженнями у Національні Збори для повторного розгляду. Неважко здогадатися, що закон, ухвалений лише Палатою депутатів, саме й спіткає доля повторного розгляду. А щоб він усе-таки вважався прийнятим під час повторного розгляду в Національних Зборах, закон треба ухвалити більшістю у дві третини від складу кожної з палат. Тоді Президент має промульгувати закон протягом десяти днів. Отже, остаточне ухвалення закону цілком залежатиме від волі сенаторів.

Президент і 80 сенаторів виступатимуть єдиним фронтом не лише в згадуваних ситуаціях, а й у скрутний для Президента час. Скажімо, коли йдеться про імпічмент. Питання про це порушується не менше, як однією третиною голосів Палати депутатів, вона ж створює спеціальну слідчу комісію. На підставі її висновків Палата депутатів виносить рішення про звинувачення Президента. Після перевірки матеріалів справи Конституційним судом (пам'ятаєте, хто призначає його склад?), його відповідних висновків, рішення про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту приймається знову-таки не саме Сенатом і не менше, як двома третинами голосів від його складу.

Увесь цей інструментарій, щоним, за проектом, намагаються наділити Президента України і Сенат, не може говорити про відвертість і щирість слів у преамбулі проекту Конституції щодо збереження і зміцнення громадської злагоди в суспільстві, про демократичну правову державу як складову міжнародного співтовариства, про відповідальність перед нинішніми і прийдешніми поколіннями. Весь цей президентсько-сенаторський арсенал пристосувань спрямовано на нейтралізацію законодавчого органу, його третьорядну роль у державі. І чиниться це грубо, без жодних гальм. Тому, мабуть, і виникає сумнів у тому, що нинішня Верховна Рада ухвалить двопалатну модель парламенту, прихильники якої мають на меті досягнення суто політичних цілей нейтралізації самої Верховної Ради.

БЕЗПЕРЕЧНО, п'ята сесія буде однією з найважливіших у роботі Верховної Ради України цього скликання. І не лише тому, що вона має затвердити бюджет держави на цей рік. На думку багатьох, їй належить також прийняти нову Конституцію України. Чимало надій покладають на успішний розгляд запропонованих ними законопроектів і комісії Верховної Ради. Хоча бувають і винятки. Саме про це розмова нашого кореспондента із заступником голови Комісії Верховної Ради України з питань державного будівництва, діяльності Рад і самоврядування Володимиром Моісеєнком.

Володимир МОІСЕЄНКО:

«У нас немає противників радянської влади»

— Володимире Миколайовичу, якщо проаналізувати план роботи вашої комісії на перше півріччя цього року, то чи завжди він збігається з планом роботи сесії Верховної Ради? Тобто чи всі питання, запропоновані вами, ввійшли до переліку тих, які розглядатимуть на пленарних засіданнях?

— На жаль, ні. Зокрема, три найважливіші питання, на нашу думку, не ввійшли до цього переліку. Ми, наприклад, вважаємо, що інститут президентства в Україні не прижився. Тому майбутнє — за парламентською республікою. А особисто мною було внесено пропозицію припинити фінансування президентських структур. Через те, що вони занадто розростаються, дублюють одна одну і втручаються в роботу Кабінету міністрів, заважають останньому нормально працювати.

Комісія також підготувала проект постанови щодо проведення всенародного референдуму з основних питань Конституції. Цим рішенням комісія підтримала ініціативу фракції комуністів. Ми лише уточнили, що замість нового тексту можна використати слова, та й музику також, гімну Української Радянської Соціалістичної Республіки.

Як і попередні два законопроекти, не внесено до обговорення на п'ятій сесії проект підготовленого нами закону про зміни до Закону про мови. Це питання, як то кажуть, з бородою. Наприклад, у Швейцарії чотири рівноправні мови. А в нас, де 85—90 відсотків розмовляють російською мовою, лише одна українська державна. Мені випадало бувати, наприклад, у Львові, і я переконався, що там щонайменше половина населення розмовляє російською мовою. А що казати про Донбас, який я представляю у Верховній Раді? Там взагалі майже 100 відсотків вважають російську мову рідною. Внаслідок цього постала серйозна проблема в державній службі — потрібно переучувати людей. Але хоча названі питання не ввійшли до переліку тих, що розглядатимуть на сесії, ми наполягатимемо на їх розгляді.

— А щодо тих, що ввійшли?

— З ініціативи голови комісії Олександра Стешенка Верховна Рада заслухає проект змін і доповнень до Закону про місцеві Ради, місцеве й регіональне самоврядування. Чому я кажу, що з ініціативи Стешенка? Тому, що більшість членів комісії не підтримала прийняття Конституційного договору. А прийняття поправок, запропонованих Стешенком, по суті, легітимізує названий документ. У той же час Договір прийнято з порушенням Конституції України, і Президентові, народним депутатам з часом доведеться відповісти за це.

Підготовлено також ряд доповнень і змін до Закону про вибори народних депутатів України. Тільки із прийняттям нової Конституції можна порівняти проект закону про порядок прийняття Основного Закону, що його пропонуємо на розгляд Верховної Ради. А всього наша комісія на сьогодні напрацювала 12 законопроектів, які розглядатимуть на пленарних засіданнях.

— Судячи з деяких ваших висловлювань, так званої одностайності у вашій комісії немає...

— У нас під час розробляння проектів з усіх важливих питань створюються робочі групи. І якщо керівник комісії вносить на розгляд якесь питання, а ми відхиляємо, то це свідчить про високий рівень демократії у нашій роботі. Тож, справді, одностайності удаваної немає. Але, незважаючи на різні погляди, у нас немає і противників радянської влади. Хоча бачення її різне. А загалом комісія завжди в центрі уваги парламенту. І передусім тому, що її діяльність лежить у площині законодавчого впливу на поділ влади. А як відомо, питання влади — основне.

Інтерв'ю взяв Юрій ВАСИЛЕНКО.

У номер

● *Одеса*

Буде чисто, як у Німеччині

Виконком Одеської міської Ради народних депутатів уклав угоду з німецькою фірмою «Альфатер», за якою остання береться впровадити в причорноморському місті сучасні системи збирання, сортування й утилізації сміттєвих відходів за західними стандартами. Широко відома в Європі фірма планує розпочати в Одесі роботи вже наступного літа. Очікується, що в результаті місто стане куди охайніше, ніж нині, а його мешканцям буде гарантовано екологічну безпеку.

● *Луганськ*

Понеділок — день брифінгів

Відтепер щопонеділка керівництво Луганської облдержадміністрації запрошує журналістів на брифінг. Підбивають підсумки минулого тижня, коментують і аналізують зроблене, надають інформацію про найближчі плани. На першому брифінгу з журналістами вели бесіду заступники голови облдержадміністрації Борис Микитон, Володимир Іванов, Олександр Ольшанський, начальник облфінуправління Валентина Татарчук. Мова йшла про принципово нові підходи у формуванні бюджету області, реформування сільського господарства, соціальний захист населення.

● *Суми*

Сьомі повторні

Заміною голів окружних виборчих комісій, котрі забезпечували проведення виборів до ВР України протягом шести попередніх безрезультатних голосувань, розпочали сумчани сьому виборчу кампанію. Оновлено також персональні склади комісій.

Голосування відбудеться 7 квітня. Проте місцеві осередки лівих сил вже розпочали добирати своїх претендентів. Першим у Колпаківському районі обласного центру висунуто директора сумського представництва страхової компанії «Оранта» комуніста Володимира Петренка. А інші політичні партії та рухи помітної активності поки що не виявляють.

● *Кіровоград*

Академія талантів

Малу академію наук організовано на базі обласної школи мистецтв для талановитих учнів Кіровоградщини. У ній навчатимуться двісті п'ятдесят старшокласників області — переможці конкурсів, олімпіад, обдаровані гуртківці з позашкільних закладів. На думку начальника обласного управління освіти Олександра Домаранського, академія стане надійним джерелом для поповнення вузів країни талановитими випускниками — майбутніми науковцями. Днями на конференції затверджено статут і положення Малої академії, обрано її президента — ректора Кіровоградського педінституту імені Винниченка Олега Полярушa.

● *Чернівці*

Італійська нагорода — буковинцю

Щороку міланський часопис «Арте культура» проводить фестиваль поетів світу, репрезентуючи їхні твори, які згодом видають окремими книжками.

Часопис «Арте культура» проводить і заходи з метою пропаганди ненасильницького співіснування народів, їхньої співпраці.

Торік уперше взяв участь у згаданому фестивалі й чернівецький літературознавець, поет, перекладач Богдан Мельничук. За представлений доробок італійська газета нагородила його медаллю «Культура за мир».

Були проблеми? Але вже годі

Візит тижня

***Офіційний** візит міністра закордонних справ Російської Федерації Євгена Примакова до Києва був дещо коротший, ніж намічали, проте потепління у кліматі україно-російських відносин відчувалося вже під час першої його зустрічі з журналістами.*

Найперше, він заявив, що наші держави хоч і йдуть кожна своїм шляхом, але все ж таки поруч. На цьому шляху Росія визначає як пріоритетний напрям співробітництво з країнами СНД, де відносини з Україною мають особливе значення.

Безперечно, одне з найважливіших питань, що їх розглядали під час зустрічей Євгена Примакова з першими особами нашої держави, — підготовка до майбутнього візиту Президента. Росії Бориса Єльцина і підписання великомасштабного Договору про дружбу, співробітництво і партнерство. До речі, названо дату приїзду Єльцина — 4-5 квітня.

На думку Євгена Примакова, у переговорному процесі про підписання Договору глухих кутів немає. А проблеми, що постали з розподілом Чорноморського Флоту, не повинні стати перешкодою на шляху Єльцина до Києва. Хоча позиція Росії в цьому питанні залишається такою, як і була: питання має бути розв'язане ще до візиту.

Крім двосторонніх відносин, під час зустрічей на найвищому рівні обговорювали і проблеми міжнародні. І чи не найчастіше порушували питання розширення НАТО на Схід. Тут обидві сторони виявили цілковиту одностайність: національні інтереси обох держав мають бути враховані обов'язково. Росія виступає проти розширення НАТО на Схід, бо це, зокрема, погіршує її геополітичну ситуацію. Україну як позаблокову державу така ситуація не може не турбувати, бо перспектива стати буферною зоною між Ташкентською угодою про колективну безпеку і розширеним НАТО мало приваблива. Але Україну ще менше втішає можлива конфронтація Росії і НАТО. Отож треба шукати шляхи поліпшення відносин, бо Росію не можна вилучати з процесів створення системи європейської безпеки. Тут позиції наших країн збігаються.

Дехто називає приїзд Євгена Примакова до Києва візитом ввічливості і пов'язує з його персоною потепління в україно-російських відносинах. А сам він відкидає свою роль у цьому процесі, посилаючись на те, що виконує доручення Президента Росії. Якщо це навіть справді так, то це ще раз переконує, що ввічливість — не найгірша риса ввічливих людей. До речі, російський міністр запросив нашого відвідати Москву з офіційним візитом. Будемо взаємно ввічливі.

Протест тижня

Сергій ВУСАТИЙ, журналіст

МЕРТВИЙ СЕЗОН

***Відомо**, що страйки бувають політичні, економічні, попереджувальні, безстрокові тощо. Україна відкрила для себе ще один різновид — страйки сезонні. Саме такий оголосили цього тижня шахтарі.*

Як і слід було очікувати, «вибухнув» Донбас. Кілька років поспіль шахтарі вдаються до найрішучіших форм протесту, як правило, навесні, тож нинішній страйк можна назвати достроковим. Пояснюється це значною мірою прагненням Верховної Ради прийняти достроково бюджет на 1996 рік. І, схоже, зневірившись відшукати любов і розраду в урядових колах, шахтарі прагнуть привернути увагу до своїх проблем народних депутатів. Гірники Донецька, наприклад, небезпідставно висловлюють своє невдоволення фінансуванням соціальної сфери, перерозподілом коштів у рамках консолідованого бюджету держави, невчасними сплатами зарплат тощо. Офіційний Київ розповідає про плани реструктуризувати галузь, фінансову підтримку Світового банку. А щоб якось вгамувати пристрасті, обіцяє чергові 25 трильйонів карбованців. Страйковий рух тим часом розвивається по спіралі. Інші люди, іншими словами про все це говорили й позаторішньої весни, коли також нерентабельні шахти та шахтоуправління не мали обігових коштів, вимагаючи їх у Національного банку. Головний банкір Віктор Ющенко навіть пропонував власноруч затверджувати промтехфінплани — було! А обсяги видобутку вугілля падали, а розмови про економічну самостійність шахт залишилися розмовами, а обіцянки міністрів закривати, за прикладом Росії, нерентабельні шахти залишались обіцянками. Разом з вугільною промисловістю потерпав і народ. Роздрібні ціни на вугілля з 1 січня цього року зросли з 4,5 мільйона за тонну до 5,6 мільйона карбованців.

То, може, ми всі помиляємося, покладаючись на державне регулювання цієї галузі?! Чи знову регулювальники не ті?!

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Опитування тижня

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

Одеситам потрібні права і свобода

Соціологічний центр «Пульс» оприлюднив результати чергового опитування, в ході якого з'ясовував ставлення одеситів до проблем, пов'язаних з прийняттям нової Конституції України. Передусім з'ясувалося, що більшість опитуваних виступає за те, аби все доросле населення мало змогу взяти участь у прийнятті Основного закону України. На запитання «Хто, на вашу думку, має приймати нову Конституцію?» одержано такі відповіді: нинішня Верховна Рада — 9 відсотків, всенародно обрана Конституційна асамблея — 18, усе доросле населення України шляхом референдуму — 73 відсотки опитаних.

Далі «Пульс» прагнув з'ясувати деякі питання, пов'язані безпосередньо з положеннями нової Конституції. Так, на запитання «Кому, на вашу думку, має належати верховна влада в Україні?» відповіді були такі: парламенту — 11, Президентові — 17, Конституційному судові — 5, усі три гілки влади мають бути приблизно рівними й не допускати надмірного посилення одна одної — 48 відсотків опитуваних. Цікавими є відповіді щодо перспектив соціально-економічного розвитку країни: з'ясувалося, що більшість опитуваних — прихильники змішаної економіки, яка поєднувала б у собі соціалістичні й капіталістичні риси. О результати відповідей на запитання «Якою б хотіли бачити Україну в майбутньому?»: соціалістичною державою — 17, капіталістичною — 21, державою, в якій би поєднувалися риси соціалізму й капіталізму — 42 відсотки опитуваних, решта, п'ята частина, просто не визначилася в непростій і для політиків проблемі. Більшість одеситів виступає за те, аби наріжним каменем державного будівництва стали не інтереси держави чи національна ідея, а дотримання прав людини. Отож, відповіді на запитання «Що має лежати в основі нової Конституції України?» одержано такі: інтереси держави — 11, інтереси відродження і розвитку українського народу, його мови й культури — 9, права і свободи людини та громадянина — 63 відсотки опитуваних.

Експедиція тижня

Наші полярники дійшли до Фарадея

Незважаючи на важкий маршрут і льодове оточення під час морського переходу, учасників української антарктичної експедиції і вантаж своєчасно, без ускладнень, доставлено на станцію Фарадей. Полярникам від імені Президента, Верховної Ради, Кабінету міністрів України та Національного агентства морських досліджень і технологій передано привітання та побажання успішної зимівлі на першій українській антарктичній станції. Станція перебуває у відмінному стані, що дасть змогу не лише проводити наукові дослідження на найвищому рівні, а й забезпечити хороші умови життя полярників.

Із початком роботи української антарктичної станції наша держава увійде до ряду небагатьох антарктичних держав світу. Це також значною мірою змінить українсько-британські відносини. Зважаючи на дуже стислі строки і відсутність досвіду організації полярних досліджень, успішне проведення першої української антарктичної експедиції стало можливим лише завдяки чіткій і сумлінній праці колективу Національного агентства морських досліджень і технологій.

Стрес тижня

Артем ДЕНИСОВ

ЗДИВУВАВСЯ НАВІТЬ ВОВОЧКА

Викладацький склад і школярі київської середньої школи № 290 спізнали минулого четверга стрес надзвичайної сили. Анонімний «доброзичливець» на світанні попередив телефоном органи внутрішніх справ, що школу заміновано.

На щастя, все обійшлося. Викликані по тривозі працівники міліції, цивільної оборони та сапери, обстеживши кожен закуток учбового закладу, констатували, що вибухівки немає.

Тим часом, уроки в школі відмінили.

Пропозиція тижня

Ганна РОМАНЦОВА, «Голос України»

Власникам — права, боржникам — обов'язки

Днями у Львові відбувся семінар «Створення об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та розвиток мережі приватних підприємств з обслуговування житла», організований Держжитлокомунгоспом України, фірмою «Падко» за сприяння Агентства з міжнародного розвитку США (USAID). На обговорення був представлений типовий статут об'єднання співвласників.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів від 31 липня 1995 року такі об'єднання створюватимуться для управління, утримання і експлуатації приватизованого житла.

Об'єднання матимуть статус юридичної особи, складатимуться з двох і більше власників приватизованих квартир. Вони самостійно обиратимуть підрядника для обслуговування та ремонту житла, самостійно розпоряджатимуться відповідною часткою державних дотацій та житлових субсидій.

Можна з упевненістю сказати, що на затвердження цього документа Мін'юстом чекають кілька мільйонів наших співвітчизників. Адже за даними Житлокомунгоспу, в Україні приватизовано 35 відсотків державного житлового фонду.

З не меншим нетерпінням чекають приватники появи нового Житлового кодексу, який посилить досі ефемерні методи впливу на недобросовісних сусідів. Особливо не сподобається цей документ «комунальним боржникам», адже шість місяців розкошування за державний кошт закінчаться для них виселенням.

Банкрутства тижня

Торговельний дім Кондратевських дав тріщину

В арбітражному суді Севастополя закінчили згідно з Законом України про банкрутство приймати заяви з майновими вимогами від фізичних і юридичних осіб до Кримського церковного банку. Цей банк працював під егідою відомого в Криму і в Україні Торговельного дому Кондратевських, власником якого є молодий мільярдер, депутат Верховної Ради Сергій Кондратевський. Протягом трьох років це була найбагатша і найнадійніша, як видавалося, фірма в Севастополі. Однак через протистояння між Кондратевським і мером міста Семеновим Торговельний дім Кондратевських лопнув. Віднині ліквідаційній комісії належить вирішити, чи є якесь майно у Кримського церковного банку і Торговельного дому Кондратевських, щоб за рахунок продажу майна задовольнити всі вимоги кредиторів. За неофіційними даними, практично все майно Торговельного дому продано, а решту грошей переказано на рахунки до інших банків України, Росії, а також за кордон.

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

Повернення «блудного сина»

Свого часу гучного розголосу набула історія відокремлення рясненського телезаводу від АТ «Концерн «Електрон». Ініціатори «розлучення» фактично захопили завод, майно котрого належить більш як 60 тисячам акціонерів, і утворили своє акціонерне товариство ЛЗКТ «Електрон-Рясне». Понад два роки державні органи і Феміда розбиралися в цьому конфлікті. Врешті за дорученням Вищого Арбітражного суду в Дніпропетровському арбітражному суді завершено розгляд позову АТ «Концерн «Електрон» до АТ ЛЗК «Електрон-Рясне». Винесено ухвалу про скасування державної реєстрації незаконно створеного акціонерного товариства, бо його установчі документи суперечать чинному законодавству.

«Блудний син» повертається до рідного лона... банкрутом. І хоча серед прихильників відокремлення заводу свого часу були і відомі політики, і державні структури, нині нікому відповідати за це банкрутство.

Львів.

Пригода тижня

Аварія потягу з мазутом

У ніч на середу в Миколаївській області зійшли з рейок 9 вагонів вантажного потягу з мазутом. 7 вагонів лягли на грунт, мазут потрапив на землю. Жертв немає.

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» у штабі Цивільної оборони країни, аварія сталася в районі населеного пункту Явкине Баштанського району. Потяги, що прямують цим відрізком залізниці (Миколаїв — Харків, Севастополь — Київ) тимчасово йдуть через станцію Колосівка.

Кількість мазуту, який потрапив на грунт, уточнюють. Проводять аварійні роботи.

Хтось гранату діткам приніс

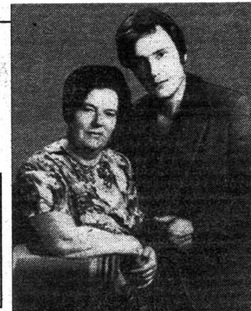
Днями у Києві в службовому приміщенні екскурсійно-туристичного центру дитячого та юнацького туризму (вул. Ігорівська) вибухнула ручна граната. Загинув адміністратор центру. Ще одного постраждалого — 50-річного чоловіка, доставлено в лікарню з тяжким каліцтвом. Причина вибуху — необережне поводження, інформує агентство «Інтерфакс-Україна» штаб Цивільної оборони країни. Подробиці події агентству не повідомили. Провадиться слідство.

Василь БАБУХ, «Голос України»

«НЕ ЗНАЮ Я, ЧИ ЗНОВ ПРИЙДЕШ СЮДИ...»

Пам'ять

СВОГО часу Чернівецька обласна Рада народних депутатів прийняла ухвалу про створення в Чернівцях меморіального музею відомого українського композитора, зачинателя нашої пісенної естради Володимира Івасюка. І ось добрий задум почали втілювати в життя. Музей діятиме в будинку на вулиці Маяковського, 40, де жив і творив митець.

Родина Івасюків всіляко сприяє цьому. В помешканні залишено багато хатніх речей, умеблювання, бібліотеку, в якій є справді унікальні видання.

Деякі предмети, зокрема особистий рояль Володимира Івасюка, повернє до експозиції Чернівецький краєзнавчий музей. Окремі матеріали, які свого часу передав на зберігання львівським музеям батько митця — письменник Михайло Григорович Івасюк, теж надійдуть сюди.

Нині новостворена дирекція музею приймає і впорядковує архівні матеріали. Вже взято на облік понад п'ять тисяч експонатів, що пов'язані з життям Володимира Івасюка. Не менше зберігає їх і архів батька. Розмістяться вони в робочому кабінеті, де Михайло Григорович створив свої кращі романи й повісті.

Одне слово, організатори музею прагнуть зберегти творчу атмосферу, що панувала в цій талановитій родині.

Тож, після впорядкування архіву та ремонту приміщень музей відчинить двері відвідувачам.

— Але це буде не скоро, — каже директор музею Паша Нечаєва, — бо роботи дуже багато. До того ж мерія має підшукати нам додаткові приміщення для зберігання архівної спадщини Івасюків.

Значною мірою строки відкриття музею залежатимуть і від бюджетного гаманця. А він тепер майже порожній. Тому варто, щоб до благородної справи прилучалися й буковинські підприємці. Думаю, що міг би підсобити й Фонд імені Володимира Івасюка на чолі з композитором і співаком Миколою Мозговим.

А для тих, хто не шкодує грошей на добру справу, повідомляємо вихідні дані музею Володимира Івасюка: Чернівці, Національний банк України, МФО 356185, р/р 15132492.

Чернівці.

На фото з архіву сім'ї Івасюків: Володимир Івасюк з матір'ю.

Вшанування тижня

Лідія ТИТАРЕНКО, «Голос України»

Болить поету наше сьогодення

Чарівна господарка «Українського дому» Лариса Хоролець поетичним словом відкрила вечір вшанування лауреатів літературних премій 1995 року, організований Спілкою письменників України та черкаською письменницькою організацією. Після вітального слова лауреатам, хліба-солі з Шевченкового краю, заступник голови черкаської облдержадміністрації Анатолій Кузьмінський розповів присутнім про велику роботу, котра ведеться в області для повернення із забуття славних імен учених, письменників, художників-краян, для відродження духовних, історичних надбань, і запропонував щорічні вшанування літературних лауреатів України проводити у Каневі, в Кобзаревому домі.

«Що мені болить» — так назвав свій схвильований виступ-сповідь черкаський письменник Василь Захарченко, лауреат Шевченківської премії. Другий лауреат, освячений Тарасовим ім'ям, вже не міг сказати свої слова подяки і болю... За Василя Симоненка їх мовила його мати Ганна Федорівна, чий голос пролунав з магнітофонної плівки...

Лауреати премій імені Андрія Головка — Іван Власенко, імені Остапа Вишні — Михайло Prудник, імені Володимира Сосюри — Борис Чіп, імені Василя Симоненка — Ігор Павлюк та інші, — поділилися своїми роздумами про сьогодення і про місце письменника у ньому. Окрасою вечора стала чудова виставка робіт черкаських художників, виступи гурту козацької авторської пісні «Козак Мамай та брати січовики» під орудою члена Спілки письменників України Миколи Шапошника та дівочого фольклорно-етнографічного ансамблю «Світлячок» із Золотоніського району Черкащини.

На знімку: Ігор Павлюк (ліворуч) та Василь Захарченко (праворуч).

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Олексій КАВУН, «Голос України»

Екзамен на стійкість,
або Як стати лауреатом

З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ Івана Огієнка були пов'язані дві події. У містечку Брусилові, де він народився й зростав, одну з вулиць названо його іменем. А в Житомирі відбулося засідання комітету в справах премії імені відомого вченого, заснованої Всеукраїнським товариством імені І.Огієнка, Житомирською обласною Радою народних депутатів, Спілкою письменників України, Фондом сприяння розвиткові мистецтв України.

Радує те, що з'явився новий загін лауреатів, яких з повним правом можна назвати спадкоємцями справи видатного українського вченого-мовознавця, письменника, педагога, державного та церковного діяча. Та водночас домішується і відчуття суму. Бо не дожив до цього дня письменник Євген Гуцало, цикл історико-художніх досліджень якого високо оцінив комітет із премій.

У числі лауреатів — засновник і головний редактор журналу «Кур'єр Кривбасу» Григорій Гусейнов, якому доводиться долати неймовірні труднощі, щоб це цікаве й потрібне видання могло виходити в світ.

Тріумфальною була й минулорічна поїздка по країнах Західної Європи Житомирської хорової капели «Орея», яка (за традицією!) повернулася додому з цілою низкою нагород. А тим часом художній керівник капели Олександр Вацек, тепер уже огієнківський лауреат, продав машину, аби колектив мав гроші на дорогу...

Багатьом дітлахам полюбився буквар «Материнка», читанки «Ластівка», «Біла хата» та інші, створені Дмитром Чередниченком та Галиною Кирпою (спільний псевдонім Оксана Верес). Проте, щоб книжки змогли побачити світ, знадобилася допомога з-за океану.

Не самими трояндами були встелені шляхи і науковця Андрія Бурячка, відзначеного за вклад у розвиток українського правопису, та художника Андрія Чебикіна. Тож нинішнім лауреатам частіше доводиться переживати не випробування славою, а екзамен на стійкість, як, зрештою, колись і Іванові Огієнку.

Житомирська область.

Трохи більш як рік тому Президент Леонід Кучма видав Указ «Про заходи із забезпечення розвитку цивільної авіації України», згідно з яким було створено Державний департамент авіаційного транспорту і зліквідовано компанію «Авіалінії України». Наша газета надрукувала дві кореспонденції, в яких порушувалося питання доцільності такого рішення, і просила розглядати їх як офіційне звернення до Президента про перегляд Указу. На жаль, реакції відповідних служб Адміністрації глави нашої держави редакція так і не дочекалася.

Можна було б не повертатися до цієї теми, коли б таке реформування авіаційної галузі дало очікувані результати, а створена на базі зліквідованої нова компанія працювала ефективно. Але ті, хто стежать за цією темою, не могли не помітити ані пристрастей, які не вгамовувалися навколо неї протягом року, ані скандалу, що спалахнув і досі триває між департаментом авіаційного транспорту та створеною рік тому новою структурою, яку, швидше за все, знову зліквідують. Цей намір оформлено інтелігентно: перетворити її на чотири холдингові компанії. А коли точніше, то це означає, що «Авіалінії України», які за указом Президента мали б стати потужним національним перевізником... зникають з українського і зарубіжного ринків разом з назвою, позивними і символікою.

Ще одне рішення — про створення Державного департаменту авіаційного транспорту, що його тоді виводило з підпорядкування Міністерства транспорту України, — також більше ставило запитань, ніж можна було знайти відповідей. Зрештою, все стало на свої місця: майже день у день, щоправда, через рік — 27 грудня 1995 року, Президент одним своїм Указом підпорядкував департамент авіаційного транспорту Міністерству транспорту України, логічно завершивши формування структури останнього.

Автор цієї публікації має всі підстави сказати, що в кореспонденції «Крок вперед, два кроки назад, або Як ми реформуємо авіатранспорт» («ГУ», 26.01.1995 року) вцілила в яблучко, стовідсотково передбачивши отакий фінал цієї історії. Проте радості від такого творчого успіху автор не відчуває.

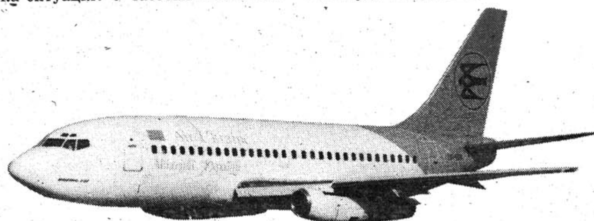
Поясню. Щодо створення галузевого департаменту — міністерства, то тут і без пояснень зрозуміло: світ давно працює по-іншому, а що ми від нього не ізольовані, то довелося перебудовуватися. Помилку виправити ніколи не пізно, та й сталося це з не такими вже великими втратами.

А от з «Авіалініями України» ситуація не те що складніша, а фактично оживленню не підлягає. Чому ж результат її діяльності виявився різко протилежним очікуваному?

Указ Президента про ліквідацію попередньої авіакомпанії, датований 28 грудня 1994 року, мав безпрецедентну для ринкових відносин мотивацію: «З ініціативи трудових колективів підприємств, які не входять до «Авіаліній України». А фактично тих, що були її конкурентами. А коли ще простіше, то саме вони й попросили Президента прибрати неугодного суперника. Дивовижно, але факт: Президент слухняно виконав це прохання, натомість на базі знищеної створивши нову інституцію, яка не запрацювала і запрацювати не могла ніколи.

Попередня компанія була, образно кажучи, пристойним автомобілем, який довгенько чхав, поки його запускали, але до моменту ліквідації вже рухався самостійно, з високою швидкістю і в потрібному напрямку. Зарубіжні партнери цей рух сприйняли добре, бо він точно збігався зі світовими схемами. І саме тоді, коли автомобіль набирав швидкість, його на ходу зупинили, спалили, а назву і символіку приладнали до важезної конструкції, яка взагалі неспроможна була рухатися. Сотні людей протягом року намагалися її запустити. А коли це вдалося, і конструкція зрушила з місця й почала рухатися, то раптом з'ясувалося, що її колеса крутяться в одному напрямку — протилежному, за старою адресою: «Вперед до соціалізму». Тобто цілком протилежному тому, куди рухалися попередні «Авіалінії України». І в цьому смислі авіаційний департамент має цілковиту рацію, намагаючись якомога швидше зупинити конструкцію, поки вона далеко не заїхала.

Чому ж усе-таки створилася така ситуація? У засобах масової ін-

ПРОЛЕТІЛИ...

формації, здається, вже викладено точки зору і фахівців, причетних до «авіаційної» історії, і деяких депутатів, а також чиновників, які загалом не фахівці, проте інтерес до неї мають. Але фактично далі припущення, хто кого і наскільки обікрав, вони не рушили. Що, до речі, мають встановлювати вже геть інші служби. Ми ж подивимося на проблему з іншого, як кажуть, боку медалі.

Люди, які придумали Указ Президента, не змогли визначитися: яка саме структура замінить зліквідовану? І це питання не формальне, бо мова йде про механізм господарювання, форму управління, без яких жодна діяльність немислима. Українське законодавство передбачає тільки дві форми господарювання — підприємство та об'єднання. Скажімо, є підприємство, ним управляє директор, у якого підлеглі заступники, начальники служб, цехів, дільниць тощо, є система підлеглості і звітності, тобто чітко окреслений механізм управління, як це було в попередніх «Авіалініях України».

І об'єднання. Це вже інший механізм, але й він регламентований Законом про підприємство. Третього не дано. А якщо створити це третє, то це означає відразу потрапити до числа порушників чинного законодавства.

Указ Президента саме цей найголовніший чинник — умову життєдіяльності інституції — чомусь обійшов, не визначивши, що ж саме має бути створено. Дивовижно, але юристи підписали цей документ!

Новий керівник В'ячеслав Ільїн очолив щось таке незрозуміле, куди увійшло 12 підприємств, кожне зі статусом юридичної особи. Вони швидко збагнули свою вигоду: на спільний рахунок за сім місяців не вклали ані шеляга, користуючись тими коштами, що їх заробили попередники. Тобто стали нахлібниками біля чужого котла.

Такий конгломерат, що неймовірно як проіснував досить тривалий час, суперечить чинному законодавству по всіх статтях. По-перше, підприємство — юридична особа не має права користуватися виручкою іншого підприємства — юридичної особи. По-друге, жодне з них не несе будь-якої відповідальності за дії іншого. По-третє, якщо вони й приймають якесь спільне рішення, то не можуть його виконувати, бо це теж суперечить чинному законодавству. Почетверте, навіщо, скажіть, наприклад, Львівському авіапідприємству дбати про те, щоб Бориспіль мав ще один «Боїнг», коли Бориспіль йому конкурент? І так далі. То хіба треба дивуватися, що проблема знову виникла, тільки цього разу вже куди складніша?

Ще недавно, відірвавшись від «Аерофлоту», «Авіалінії України» вийшли на міжнародний ринок, гармонійно влилися у світову схему і набирали сили: відкрили 15 зарубіжних рейсів, були визнані авторитетними міжнародними транспортними організаціями, мали кредит довіри, як компанія, що реформується.

Зліквідували. «Дітище», породжене Указом Президента, так і не зіп'явшись на ноги, вмерло. Що нині?

Нині, крім нового валу звинувальних статей у пресі, скільки вкрав у держави уже новий керівник «Авіаліній України», департамент авіаційного транспорту намагається створити нову компанію — холдингову. Навіть фахівцям важко поки що зрозуміти, як працюватиме ця інституція, але коли, як кажуть, на благо, то й на здоров'я.

Може й справді саме нині вже й придумано щось таке, що покладе край розгардіяшу в цьому господарстві і воно запрацює цивілізовано, створюватиме позитивний імідж державі, забезпечуватиме їй прибутки. Але тут мене бере сумнів. Адже коли зліквідовували першу компанію «Авіалінії України», то теж ніби переймалися інтересами держави, обіцяючи, що от це нове буде краще за старе. Що з того вийшло — знаємо: досить сильну авіакомпанію розтягли на куски, а фактично вона зникає з ринку перевізників.

А чому б було і торік, і нині, перш ніж робити такі рішучі кроки, та не запропонувати кілька концепцій діяльності авіакомпанії, а ще краще на конкурсній основі, щоб не газети, а фахівці вирішували, яка з них краща і доцільніша, ніж інші. А не тому, що Василь давно знайомий з Петром чи щось цьому подібне. Або, скажімо, хтось виявив «ініціативу». Або особистий інтерес...

На жаль, доводиться визнавати, що ідеологія «Я знаю тебе, а ти — мене, все вирішимо» спрацьовує й досі і працює не на ринок. Як той самий «авіаційний» указ, виданий на прохання трудящих: документ з такими руйнівними наслідками, з'ясовується, не мав ані економічного обгрунтування, ані юридичних підстав і взагалі вийшов з-під пера однієї лише людини, яка про цивільну авіацію тільки й знає, що літаки літають. Сумно...

Працюючи над цією кореспонденцією, я не раз чула і в Міністерстві транспорту, і в департаменті авіаційного транспорту про те, що національна компанія без дотацій не виживе, що держава має визначити пріоритети й підтримати, але при цьому обов'язково управляти і спрямовувати.

А я собі думаю: якщо вже ми йдемо до ринку, то насамперед мусимо визначитися, де має бути робота держави, а де — ринку. Завдання держави — зареєструвати підприємство, а як воно житиме — це вже не її турбота, а робота ринку. Право ж, яке дає закон Президентові чи Кабінету міністрів на ліквідацію підприємств, на ринок не працює. І доти, поки державні органи намагатимуться підмінити ринок, доти його й не буде. Якщо департамент каже, що без дотацій національна компанія не виживе, то я думаю, що це не його, департаменту, справа. Він покликаний створити ринкові умови, а не втручатися в господарську діяльність, вирішуючи, кому дати дотацію, а кому — пріоритет.

Отож, підбіймо підсумки: здається, й цього разу «пролетіли». Пролетіли з величезними збитками, моральними втратами, опинившись знову у висхідній точці тільки вже в далеко невигіднішій ситуації, ніж рік тому. Тепер на різних рівнях — у департаменті і в Мінтранспорту згадують добрим словом першу авіакомпанію і доходять висновку, що саме така структура і була ринковою. Указ Президента був помилкою?

А нині на всіх рівнях йде «розбір» польотів, в міжусобних війнах місцевого значення тріщать чуби, наживаються виразки і псуються нерви. Виплеснутий на сторінки газет, радіо й телебачення скандал тільки підкидає дрова у вогнище. При цьому всі забувають, що навіть одне погане слово щодо авіакомпанії позбавляє її сотень потенційних пасажирів, шкодить іміджу, так важко створеному і з такою легкістю втраченому.

Що ж, істину слід з'ясувати. Але не забуваючи про головне — інтереси держави. Проте питання й досі залишається відкритим: чи житимуть «Авіалінії України»?

Валентина ПИСАНСЬКА.

P.S. Коли матеріал був підготовлений до друку, відбулася колегія Міністерства транспорту України, на якій, зокрема, розглядалася й ситуація, що склалася навколо «Авіаліній України». Як повідомив редакції міністр транспорту Іван Данькевич, питання протягом місяця вивчатиметься всіма причетними інституціями, фахівцями, після чого буде прийнято рішення про створення компанії — національного авіаперевізника держави.

Істини

Віталій ЖЕЖЕРА, «Голос України»

ЗАЧАРОВАНА ДУША

На світі, мабуть, вже не лишилося самодостатніх людей — тобто таких, що жили б природним розумом, опираючись на одвічні елементарно-фундаментальні традиції, а не на убогі стандартизовані моделі, накинуті телебаченням, газетами, поганими книжками і ніякою школою. Їх майже нема, таких людей, і це сумно. Ми настільки звикли до цього обезлюднення людини, що, зустрічаючи нормальну живу душу, не одразу в неї віримо. Я теж не одразу повірив, коли потрапила до рук тоненька книжка віршів Галини Павленко, книжка з нехитрою назвою «Розбите серце». Адже з віршами — те саме, що й з людьми: удосконалюючи слово й метафору, ми щодалі відокремлюємо їх од себе, вірш — це вже не ми, це щось гірше чи краще, але не ми. Зараз ви теж почитаєте Гадину, ви, можливо, пирхатимете й лаятиметесь, але погодьтесь — тут людина не ховається за словами, тут вірш дорівнює авторові, він не кращий і не гірший, а саме отакий, як є. Та книжка відкрилась мені на оцих рядках:

Ах, Іван, ах Миколайович Іван,
Який в нас золотий деньок пропав.
Хотіли ми з тобою викопать картоплю,
А набрались обоє як пантофлі.
Я вийшла на город в азарті вся,
Бо почалися картопляні жнива.
А ти спитав, Галино, як діла.
Я саме огірки на снідання несла.
Я покришила огірочки й знайшла смачної горілочки,
Тебе покликала, бо ти моя душа.
Забула про сини свої і дочки,
Бо просто поважаю тебе я.
Погомоніли гарно ми з тобою Іване,
Кущі стоять некопані картопляні,
Ти хмільний, а я п'яна,
Таке не часто буває, Іване.

Можна бути професійним поетом, але такого не придумаєш і не зімітуєш — хоч розбийся, можна вивчитись в академії на грамотного художника, але на Піросмані чи на Марію Приймаченко вивчитись не можна, отак, здається мені, воно й тут, з оцими віршами. Ось ще один, називається «Дід Вова», написано у вигляді листа жінки до чоловіка, котрий лікується в ЛТП:

Не переживай, Вова, за зиму і дрова,
В нас із цим порядок, краще й не бува,
Я їх доставляю, а Сашко рубає,
Бражка достигає, ніхто не спиває,
Капа самогонка і в двір по команді самі йдуть дрова.
Твоя доня Ната має вже солдата,
І на гульки ходить, крутить заденям.
Жінка без хазяїна, а доня без тата,
Хоч би не поздравили з другим внученям.
На цьому до побачення,
Чоловіче, татку і дідусь.
Мужики в селі не вимерли,
Якось переб'юсь.

Я аж похолов, коли зрозумів, що цю картинку написано не про чиєсь горе, а про своє, і написано людиною, якій нема чого соромитись самої себе. Таку людину, їй- Богу, важче знайти, ніж професійного поета. Мені захотілось на неї подивитися. Так я опинився у мальовничому селі Козичанка, де Галина живе разом з героями своєї книжки — слабохарактерним добряком Вовою й веселенькою одинадцятикласницею Наталкою, що ото «ходить вже на танці». Двоє синів вже не вдома. Пише Галина, або, як вона каже, «складає вірші» — скільки себе пам'ятає. Колись закінчила культосвітнє училище й працювала бібліотекарем, але недовго, бо який там заробіток, а дітей троє, тож стала дояркою, затим перейшла на польові роботи, а зараз оце кочегарить у магазині й дитсадку, бо в колгоспі з жовтня грошей не платили.

В нашому колгоспі
Парування не на висоті,
Наші осіменителі
Стали вже не ті.
Хлопці розлінились,
Хлопці розпились,
Скільки не осіменилось
Через них телиць...

При ближчому знайомстві виявилась вона ще молодою, красивою, навіть живописною жінкою, Федір Кричевський любив колись малювати таких, на язик гостра, проте зовсім незлостива. «Одкровенна душа у мене. Знаєте, село є село, полаєшся з якоюнебудь, то вона матом загне, а я ні, я краще на неї частушку напишу, ото вже злиться! Колись одна казала: я за це на тебе на партзборах заявлю! А я: що ж ти заявиш, як докажеш, воно ж не записане, все у мене в голові! Та й чого тут сердитись? Складіть і ви про мене частушку, якщо зможете. Але оце тепер, коли у мене книжка вийшла, всі мене визнали, всі хочуть книжку купити, а найбільше — ті, про кого там вірші є, купців уже багато, дають — скільки кому не жалко...»

Книжку у київському видавництві «Ліра» власним коштом видав її брат, відомий художник Анатолій Марчук, п'ять років умовляв, поки переконав сестру, щоб зібрала докупи свої, як вона каже, шпаргалки (Вова, бувало, ними піч розтоплював). «Я ті свої вірші довго не щитала за щось таке особливе, Ну, пишу, бо не можу не писать. На буряках, буває, махаєш сапою, а тут вірш сам собою складається, а писать нема на чім, то я той вірш до вечора й вивчу напам'ять. Ідемо з поля, я дівчатам читаю, а вони плачуть і кажуть, мов, куди там Ліні Костенко! Вони ж не понімають, що Ліна Костенко он стільки всякого написала, а я що?»

«Питаєте, чи завидую я кому-небудь? Ні. Просто знаю, що могла б жити краще, але нещасною себе не вважаю. Роботи ніякої не боюся, крім роботи продавщиці, а все інше — до чого не візьмусь, усе подобається, правда, зараз з тієї роботи не розживешся, аби на хліб було...»

Намочу рушник і витру скло ним,
А під склом твоє і моє зображення на портреті
Я тебе кохала і ти мене любив,
І не потрібний був нам третій.
Прожили ми з тобою роки,
І вже виросли наші спільні діти,
Чому розлюбив, чому ненавидиш мене ти,
Чому і досі кохаю тебе, та не хочу з тобою жити.

«Торік за зиму нічого не написала, бо хіба ж то зима була, то розтане, то замерзне, а оце зима гарна, воно й пишеться...»

На фото: Галина Павленко.

Макарівський район на Київщині.

Виставки

З історії книгодрукування в Галичині

Так називається нова експозиція Івано-Франківського краєзнавчого музею. Наукові працівники Уляна Головчанська та Надія Рега віднайшли у фондах цікаві стародруки. І з нагоди 485-річчя російського першодрукаря Івана Федорова, який жив і працював в Галичині, влаштували першу виставку стародруків.

Серед експонатів — церковні книги, якими послуговувалися залежно від свят, обрядів, урочистих подій у відомих друкарнях Почаївської Лаври, Львівського Успенського братства, у приватній друкарні Михайла Сльозки (Львів) та Стратинській (тепер Івано-Франківської області).

На фото Володимира МИГОВИЧА (Укрінформ): рукописний псалтир. XVII ст.

Повертаючись до надрукованого

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, «Голос України»

То що ж сталося на кордоні?

***У** НОМЕРІ «ГУ» за 13 січня було надруковано замітку «Німецькі враження від українського кордону». Оскільки викладені в ній факти зачіпають, так би мовити, честь та гідність українських прикордонників, у їхньому відомстві провели службове розслідування.*

Нагадаю коротко суть справи. Перебуваючи в Україні, два громадянина Німеччини Петер Коллер та Лукас Гірт на три дні прострочили термін дії віз. Висадили їх на прикордонній станції Мостиська. За їхніми словами, офіцер-прикордонник забрав у них паспорти і кудись зник. Через деякий час з документами прийшов один із... таксистів, який запропонував перевезти їх через кордон нелегально. Це справило на німців незабутнє враження і викликало цілком зрозумілі негативні судження про наших прикордонників.

Очевидно, що саме цей момент з цитованого в газеті листа вказував на якісь спільні інтереси прикордонників та таксистів, що підробляють біля станції. Але службове розслідування, проведене начальником ОКПП «Прикарпаття» полковником В. Козієнком, категорично заперечує, що такий неприємний для прикордонної служби інцидент мав місце.

Ось витяг з висновку. «У зв'язку з відсутністю консульського пункту для видання віз начальником штабу ОКПП майором В. Скакуном... було прийняте рішення про непропуск громадян Німеччини через кордон. За командою майора В. Оспєнкова прапорщик С. Діяментович разом з прапорщиком С. Мельником у присутності капітана В. Остапенка і прапорщика В. Тхора особисто вручили громадянам документи...»

Як бачимо, спогади дуже відрізняються. Постає логічне запитання: хто зацікавлений у неправді? Який може бути в цьому інтерес німецьких громадян, незрозуміло. Тим більше, що опублікований у газеті витяг був не з послання-скарги, скажімо, до редакції, а просто з дружнього приватного листа. А твердження полковника В. Козієнка, що «факти, викладені в статті, мають на меті дискредитувати в очах громадськості військовослужбовців ОКПП «Прикарпаття» і в цілому Прикордонні війська України» смішне.

Що стосується прикордонників, то їхні інтереси очевидні: в разі підтвердження фактів комусь загрожувало звільнення чи інші санкції. Але ось питання: а чи могло бути об'єктивне, не для галочки розслідування? Як на мене — ні. І справа навіть не в сумнозвісному можливому небажанні виносити з хати сміття, просто — другу сторону, тобто німецьких громадян, вже не розпитати і очних ставок не провести.

Отож закінчимо зі знаком запитання. Кожна обізнана з реаліями нашого життя людина може зробити висновок самостійно. Але на прохання прикордонників інформуємо читачів про те, що в місцях прикордонного контролю є «телефони довір'я». І якщо комусь дії працівників кордону здадуться неправильними або підозрілими, він може зателефонувати «нагору». Щоб не було потім прикрих непорозумінь та спроб «дискредитувати Прикордонні війська».

Павло УСЕНКО, історик

ПОЛЯК УСІХ ЧАСІВ

До 250-річчя Т. Костюшка

Всесвітньо відомий поляк Костюшко називав себе литвином, бо походив з Берестейсько-Литовського воєводства Речі Посполитої, з колишньої Литовсько-Руської держави. На «руські» (тобто білорусько-українські) корені вказує його прізвище, утворене від імені далекого пращура Костя. Був він четвертою дитиною берестейського полковника Людвика Тадеуша Костюшка та його дружини Теклі. 19-літнім вступив до варшавського кадетського корпусу, де за рік здобув офіцерський чин. Мав великі знання та виразні здібності, і не лише військові (1769 р. відвідував Паризьку академію малярства), проте широко почав застосовувати їх аж після свого 30-річчя, коли добровільно вирушив за океан підтримати американську республіку. У важкий для армії Вашингтона період як інженер вдало забезпечив активну оборону Філадельфії, за що 18 жовтня 1776 р. конгрес надав йому патент полковника. Надалі виконання блискучого костюшкового задуму фортифікації під Саратогою принесло республіканцям великий стратегічний успіх у боях з анг[illegible] генерала Бурго[illegible] вдалося змусити капітулювати у жовтні 1777 р. Ця перемога, одна з вирішальних для утвердження американської незалежності, гучно пролунала світом, викликавши особливий резонанс у Франції, що вирішила підтримати Сполучені Штати.

1794 року республіканець і революційний демократ Костюшко підняв повстання за свободу Польщі. Крім регулярної армії, під його прапор стали Краків, Варшава, Вільно, Берестя... Не одержало повстання сподіваної підтримки з заходу — з революційної Франції (саме ж відвернуло на себе збройні сили її коронованих недругів), тому опинилось у щільному ворожому оточенні. І якщо з пруською армією вдавалося успішно боротися, то російська виявилася сильнішою, надто відколи її дії спрямовував Олександр Суворов, який саме за придушення Польщі достроково отримав від Катерини II фельдмаршальське звання. 10 жовтня 1794 р. тяжко поранений Костюшко потрапив до полону і два роки утримувався ув'язнений в Петербурзі, доки на російському престолі царицю не заступив Павло І. А до Польщі герой і страждальник повернувся вже після смерті, яку зустрів 15 жовтня 1817 р. у Швейцарії.

Жива народна пам'ять про нього і тепер. 1994 року опитування громадян Польської Республіки визначило, що вони вважають нашого спільного земляка Тадеуша Костюшка найславетнішим поляком усіх часів.

Геннадій УДОВЕНКО:
Я був свідком історичної події

Валентина ПИСАНСЬКА, «Голос України»

ЧОМУСЬ побутує думка, що чим вищу посаду обіймає людина, тим менше у неї залишається суто людських якостей. А про те, що вона має ті ж самі проблеми, як і всі інші, годі й говорити. Нібито це вже й не людина, а так — начальник. Виходячи саме з таких міркувань, напередодні Різдва напросилася на розмову до міністра закордонних справ України Геннадія Йосиповича Удовенка, заздалегідь обумовивши, що інтерв'ю буде «про життя».

І хоч справді «робочих» тем уникнути не вдалося (мабуть, така доля у державних діячів), однак, як полюбляють казати браття-журналісти, ракурс вийшов дещо несподіваний. Тож подякуймо панові міністру за щирість.

— Геннадію Йосиповичу, ви обійняли посаду «головного» дипломата України у досить зрілому віці. Вважаєте, що це призначення сталося запізно, своєчасно чи — як?

— Саме тоді, коли така потреба назріла. Відверто скажу, що раніше мене просто не сприйняли б. А нині маю всі необхідні умови для роботи: Президент України надав широкі повноваження і власною діяльністю сприяє розвитку зовнішньої політики нашої держави. Маю цілком нормальні стосунки з Адміністрацією Президента, Кабінетом міністрів, Верховною Радою, її Головою. Вважаю, що нині в Україні сприятливий момент для активної діяльності нашого відомства.

— За час вашого перебування на посту міністра закордонних справ якого найвищого успіху досягла Україна на міжнародній арені?

— Насамперед зауважу, що я не починав з нуля — [illegible]бутки. Зовнішньополітичне [illegible] сприяло створенню позитивного іміджу України в світі. Ми заявили про себе як про державу з передбачуваною зовнішньою політикою, державу, що послідовно дотримує виваженного курсу, розвиває відносини із Заходом, інтегрується в європейські структури.

Україну прийнято до Ради Європи, рекомендовано до повноправного членства в ЦЕЇ. З іншого боку, досягнуто потепління з нашим великим сусідом — Росією.

Україна стає впливовою державою, відіграє дедалі важливішу роль у міжнародних справах. Цим можна пишатися.

— А де ваше відомство не допрацювало?

— Бачте, досягнення у зовнішній політиці — це віддзеркалення політики внутрішньої. Але нині в Україні склалася ситуація, коли досягнення у зовнішній політиці перевищують досягнення внутрішньої. У державі — економічна криза. І треба сказати, що наші зовнішні партнери з розумінням ставляться до цієї ситуації, видаючи нам політичні кредити. Вони чекають, поки у нас запрацює механізм ринкових відносин. Ми ж ще багато часу втрачаємо у дискусіях, не можемо, а часом і не хочемо використати допомогу, яка надходить іззовні.

Нам пропонують кредити під конкретні проекти, а ми їх не маємо, ніяк не спроможемося створити умови, щоб в Україну пішов іноземний капітал. Доти, доки не поглибиться процес демократичних та економічних перетворень, доти й зовнішня політика держави пробуксовуватиме.

— Судячи з результатів діяльності зовнішньополітичного відомства України, іноли складається враження, ніби воно біжить далеко попереду «паровоза»...

— Попереду паровоза? Бачите, так сталося, що після проголошення незалежності Міністерство закордонних справ було найбільш підготовленим до зовнішньої діяльності. Цьому, безперечно, сприяла участь України в міжнародних організаціях.

— Ви часто бачитесь з Президентом?

— Раз на тиждень під час планових зустрічей, під час візитів лідерів іноземних держав, зарубіжних поїздок. Маємо також повсякденний зв'язок.

— Ви часто передаєте Президентові неприємну інформацію? Коли так, то як він її сприймає?

— У міру надходження. А сприймає порізному.

— У вас з Президентом стосунки суто службові чи приятельські?

— Службові, але маємо цілковите взаєморозуміння.

— Як часто ви виявляєте твердість у роботі?

— Тоді, коли треба. Але особливо, коли йдеться про речі принципові.

— Наприклад?

— Коли мова йде, приміром, про територіальну цілісність нашої держави, недоторканність її кордонів. Або, скажімо, коли на четвертому році незалежності у різних колах розпочинаються дискусії: чи стане Україна частково відновленого колись Союзу, конфедерацією чи федерацією, чи увійде вона до складу об'єднання — Україна, Білорусь, Росія і т.д. Або ж — про створення якоїсь координаційної всезагальної ради — ну не можемо ми жити без того, щоб хтось нас не координував.

— Вас це дратує?

— Я не можу дозволити собі роздратування. Бо й розумію: у багатьох у свідомості ще живе комплекс меншовартості, який формувався протягом багатьох десятиліть радянської влади. Це все одно, що ображатися на дерево за те, що воно виросло кривуватим...

— У вас багато службових таємниць? Чи є люди, близькі вам, яким ви можете їх довірити?

— Таємниця не для того, щоб її комусь довіряти. Вся зовнішньополітична діяльність пов'язана з національними інтересами і є часткою державної таємниці. Я проти такої системи, коли навіть чорнобильську біду тримали невідомо для чого в таємниці. Але після того, особливо в перші роки незалежності, ми мали таку відкриту дипломатію, що навіть у ЖЕКів було секретів більше, аніж у МЗС. Яка ще держава собі може це дозволити?

— Геннадію Йосиповичу, ви мало не єдиний український дипломат, що за радянських часів мав ранг посла. А як вас сприймали російські дипломати?

— Як і всіх інших — зверхньо. І це мою московську, радянську зневажливість до «хохлів, які тільки й знають, що сало жеруть», переживав дуже боляче. Хоч за професійними якостями українські дипломати не поступалися ані російським, ані будь-яким іншим. Але, знаєте, за всіх часів усі ми, хто працював у міжнародних організаціях, навіть виконуючи радянські інструкції, не зловживаючи, робили все, щоб заявити про Україну, піднести її престиж, віднаходили можливість, щоб мати своє обличчя. І нам це вдалося — хай навіть в обмеженому суверенітеті, але в ООН ми були незалежною державою, як США, СРСР, Лесото... Це було нелегко, бо над тобою завжди стояв радянський посол, вивіряючи кожен крок, кожне рішення. І треба було працювати з найвищим професіоналізмом, щоб тебе поважали.

— Під час проголошення Декларації про державний суверенітет України ви були Постійним і Повноважним Представником України при ООН. Як ви сприйняли цю звістку?

— А вас це цікавить? Я думав, що те вже лише в мемуарах колись згадуватимуть. Бачите, все своє життя я мріяв щоб цей день настав. Працюючи на різних дипломатичних посадах, буваючи в інших країнах, я уявляв: отут могло б бути посольство України, ми могли б заявити про себе як про державу.

Уже наступного дня після проголошення Декларації я зібрав прес-конференцію, на якій було близько 200 журналістів і виклав зміст цього документа, що став легальною основою, інструментом нашої діяльності.

А вже після прийняття Акта про проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року, поінформував про це Генерального секретаря ООН, чим не особливо й здивував його: Україна була членом ООН як незалежна держава. Для нього в цій події не було нічого надзвичайного. Розсилаючи ноти, повідомлення про те, що на карті світу з'явилася ще одна незалежна держава, відчув, що я став свідком історичної події, які відбуваються не так часто.

— Ви яка людина — стримана, відверта чи закрита?

— Я — людина компромісів: завжди шукаю варіант, що влаштовував би конфліктуючі сторони або ті, які ведуть переговори. З іншого боку, 40 років дипломатичної роботи, безперечно, вплинули на характер. Тому в житті я стримана людина, а рішення завжди прагну приймати виважені.

— Стриманість притаманна вам і в стосунках у сім'ї, з близькими людьми?

— Ні, з рідними у мене — відвертість, але службові проблеми я залишаю на службі, включаючи і таємниці, якщо це вас цікавить.

— Вам цього року виповнюється 65. Поперше, вам ніхто стільки не дає. По-друге, я недавно спостерігала таку потішну картину: журналісти, поспішаючи за вами на одну із зустрічей у довжелезних коридорах, діставалися туди з великим відривом, так би мовити, від об'єкта... Як вам вдається зберігати таку енергійність?

— А я віку і не відчуваю. У лікаря останній раз був років з 10 тому. От і зараз він мене переслідує з тим, щоб я пройшов диспансеризацію. Але до них тільки піди — понавигадують болячок...

— Так недбало до власного здоров'я не можна ставитися...

— Так я ж здоровий!

— Мені сказали, що коли ви час від часу проводите на службі «розбір польотів», то ніколи не забуваєте, що частина ваших співробітників — жінки. Останні надзвичайно цінують цю гречність і заздрять вашій дружині, очевидно, не без підстав вважаючи, що це — від ставлення до жінки загалом. Чи давно ви одружені?

— Страшно й сказати — побралися ми 40 років тому.

— Ви часто сваритеся?

— Знаєте, чим більше ми разом, тим менше виникає приводів для сварок. Та й часу для цього зовсім немає. Мій робочий день у будень триває з 8-ї до 22-ї, а в суботу — до 20-ї, та й додому ще папери везу.

— Може, це тому, що життя дипломата, та ще й вищого рангу, складається з більш приємних проблем?

— Життя дипломата, особливо за кордоном, складається з важкої, виснажливої, щоденної праці. Так, матеріально, звичайно, ми живемо, мабуть, краще, ніж багато інших людей, хоч залежить від того, з чим порівнювати. Але, скажімо, в Нью-Йорку протягом семи років мій робочий кабінет був фактично у бункері — кімната без вікон, пристосована до того, щоб убезпечити від підслуховування і прослуховування. Заходиш — вмикаєш апаратуру і протягом дня працюєш в суцільному гудінні. І це ж економічно благополучні країни. А як дипломатам, наприклад, десь у Сьєрра-Леоні, де жодних умов ані для життя, ані для роботи...

— Ваша дружина, мабуть, стала отакою собі першою леді?

— Дружина дипломата — це особлива професія, правда, неоплачувана. Моя дружина її опанувала досконало. Тож вона впевнено почувається у висококоповажному товаристві і не гордувала, коли треба було, побігати по магазинах з кимось із численних гостей.

— Дружина справляє на вас вплив?

— Справляє. Бо на роботі стримуєшся, а вдома, буває, «розряджаєшся». То вона ці «розряди» вміє навдивовиж швидко пригасити. Загалом, моя сім'я мене завжди підтримує, особливо ж, коли трапляються серйозні неприємності.

— Геннадію Йосиповичу, а ви вдома який: хазяйновитий, чи вас побутові проблеми не зачіпають? Скажімо, цвяхи забиваєте, про що мріє, мабуть, кожна жінка...

— Ми вже всі цвяхи позабивали. І я вдома вмію і можу виконати будь-яку роботу. Але скажу, як на духу: часу на це фактично не залишається, бо часто буває, що працюю і в неділю. Проте шкарпетки завжди перу сам. Та й дружина мене оберігає. Я не цураюся, скажімо, вимити посуд. Але коли вона не бачить, бо гнівається, коли я це роблю.

— Ви перебірливі в їжі? Яка страва вам найбільше смакує?

— Ні, не перебірливий. Що дружина приготує, те й смакує.

— Мені сказали, що ви любите пиво...

— Ох, люблю. Але не п'ю. Може, двічі на рік.

— Що так?

— А я таким чином веду двобій з вагою.

— А щось інше п'єте?

— Я ж нормальна людина. Крім того, доводиться пити в інтересах держави.

— І що саме?

— На апиратив — віскі з льодом і содовою, а вже за столом, то вип'ю чарку української білої. Ну і вино — червоне, біле...

— Коли ви останній раз дарували дружині квіти?

— Кілька днів тому.

— Я чула, що у вас дружна сім'я...

— Бог не обділив. Маю доньку, зятя і онука, з якими у нас цілковите взаєморозуміння.

— У вас не виникає конфліктів «батьків і дітей»?

— Ні. Знаєте, вони надзвичайно цікаві, ці молоді люди — розумні, самостійні. Вони все прагнуть вирішувати самі...

— Ви маєте власну дачу?

— Недобудовану. Зараз і не бачу, як я її добудую. Думаю, яким чином нині її позбутися...

— Маєте державну дачу?

— Так, але буваю там тільки в неділю.

— Як багато ви читаєте і що? Що зараз у міністра на столі?

— Зізнаюся з прикрістю: художню літературу майже не читаю — за браком часу. Ледь устигаю ознайомитися з величезним потоком інформації, зокрема політичної. А на столі... Подивіться: видання «Веселки», останнє число часопису «Сучасність», історичні твори Тараса Гунчака, Петра Кравчука — доводиться надолужувати те, про що мало знаю. Мені надзвичайно цікаво читати твори, пов'язані з українською історією, релігією...

— Яка подія останнього часу справила на вас найбільше враження?

— Вбивство Іцхака Рабина. Я знав його особисто. Це була планетарна людина: він однаково добре уболівав за долю 400 тисяч євреїв—вихідців з України, і за долю усього Близького Сходу. І от такий кінець...

— Що для вас є найвищою цінністю — у справах державних і в особистих?

— Незалежність України. І це не високі слова, адже свідомо чи ні, а українці завжди прагнули цього. Нині маємо історичний шанс і біда буде, коли ми його не використаємо і зббчимо з обраного курсу. Я розумію, що багато людей поєднують нинішні негаразди з незалежністю, навіть не усвідомлюючи, що корінь зла — в нелюдській системі, яка могла нехтувати мільйонами життів у 30-ті роки, під час останньої війни. Ніхто не лічив, скільки поклало голів — 20 мільйонів чи 30. І коли я слухаю прибічників ідеї повернення до Союзу, то мені робиться жахно: як можна так швидко забути голодомор, репресії, десятиріччя життя із щільно стуленим ротом? Як?

Ця ностальгія за минулим... Зараз треба працювати: орати землю, хоч трактором, хоч кіньми, тільки, щоб у ту землю можна було вкинути зерно і щоб воно виросло і дало врожай. Отака проста і найвища цінність.

А в особистому... Сім'я.

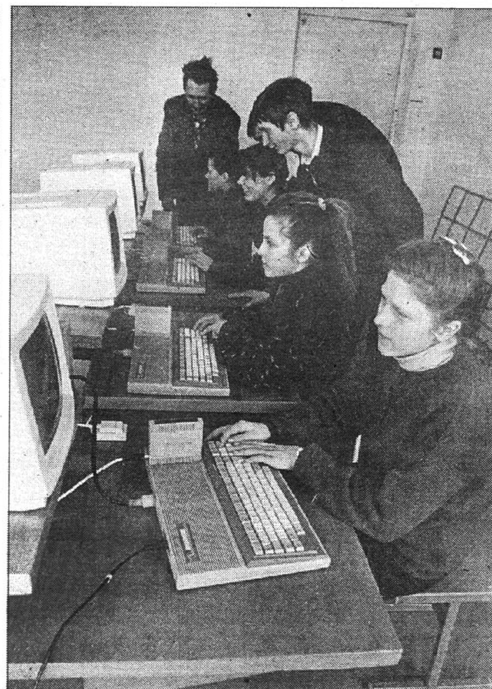
— Геннадію Йосиповичу, у вас таке насичене життя, ви побачили весь світ. А чи є місця, де ви хотіли б побувати, а все не вдається?

— Та є ж! Хочу об'їздити всю Україну, всі її закутки, поспілкуватися з давніми знайомими, зустріти зорю десь на тихій українській річці, побродити луками... Тільки зараз, а не тоді, коли піду на пенсію.

— То дай вам, Боже, здоров'я!

— Дякую!

Юрій ВЕНГЕРЕШ (фото),
Валерій ДРУЖЕНКО, «Голос України»

УКРАЇНА — «УКРАЇНІ»: ДАЙ. А КОЛИ Ж — НА?

(Початок на 1-й стор.).

Але ж назбиралося... Наприклад, у голови місцевого КСП «Україна» 32-річного енергійного Анатолія Заславця (на знімку праворуч) претензій до держави хоч відбавляй. Узяти молоко... На маслозаводі беруть його по 15 тисяч карбованців за літр — копійки, якщо взяти до уваги, що собівартість молока для господарства — 22 тисячі. А пшениця...

— Минулого року, — розповів голова, — в КСП зібрали п'ятий у районі врожай. І що? Довелося віддати зерно по 8 — 12 мільйонів карбованців за тонну. За держзамовленням і регіональними договорами. Надто вже на нас тиснули в сільгоспуправлінні, районі. На тих, у свою чергу, насідали область і Київ. Тепер же біржова ціна пшениці — 23 — 25 мільйонів. А недавно білоруси пропонували за тонну 40. Гроші зараз ой як потрібні. На зарплатню, на насіння, та чи мало... Ось хоча б техніку оновити.

У машинно-тракторному парку господарства — гаряча пора. Техніка не оновлювалася вже три роки. Деякі розвалюхи досягли поважного для себе віку — 12 — 16 років. Без інтенсивної «терапії» їх і з місця навряд чи зрушиш, де вже говорити про польові роботи. Ось і трудяться механізатори не покладаючи рук, намагаючись встигнути поставити всі машини на колеса до весни.

У жителів Свиридівки багато образ накопичилося і на енергетиків. У селах району електроенергію економлять особливо інтенсивно. В будинках колгоспників двічі-тричі на день (щораз на годину) світло гасне стабільно.

На державні засіки селяни і раніше не дуже розраховували. Тепер же і поготів — лише на власні сили. А за нинішніх розкладок мати вдома міцний економічний тил — справа важлива. Адже заповнений як слід погрібець-годувальник і від голоду захистить і холодної зими не підведе.

На засніжених звивистих сільських дорогах розговорилися ми з 73-річною пенсіонеркою Ганною Пугач. Виявилося, побувала вона під час війни в концтаборі і спробувала на собі всіх його жахів. Як не сумно, а гарт, одержаний там, став бабі Ганні непоганою, з огляду на нинішні скрутні часи, школою виживання. Тепер Ганна Григорівна збиралася відвідати базар у Лохвиці. Від села це — кілометрів п'ятнадцять. Як з'ясувалося, рейсового автобуса зі Свиридівки до райцентра немає. Перед новим роком почав було ходити двічі на тиждень. Поїздив кілька днів — і зник.

— До Лохвиці пішки? — запитуємо.

— Чого ж? До Луки. Від нашого села — кілометрів сім. Там, кажуть, щоп'ятниці і щонеділі автобус ходить.

— А якщо не ходить?

— Тоді переночую у родичів — і назад.

Сніг на полях нині лежить глибокий. Дороги теж припорошило — важко для коліс. Кажуть, багато снігу — до хліба. В КСП «Україна» вже точно постараються. Зберуть, і посіють, і зорють. А вирощене — здадуть ні за понюх, якщо держава накаже. Такі вони, свиридівці. І не лише...

Скандал

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, «Голос України»

ТРИ КРАПКИ ПІСЛЯ НЕБЕЗПЕЧНОЇ ГРИ

Минулого вівторка в Егейському морі мало не стався збройний конфлікт. Союзники по НАТО, Туреччина та Греція, вже зняли були зброю із запобіжників.

Держави мало не схрестили списи через якийсь кам'янистий острівець Кардак (грецька назва — Іміа), який має надзвичайно скромні розміри. Причина протистояння виглядає дивною — і правильно. Тому що Кардак став лише клапаном, через який в черговий раз було випущено пару взаємної неприязні.

Ситуація, подібна нинішній, вже виникала 1987 року. Тоді Греція у складі міжнародного консорціуму розпочала пошук нафти в міжнародних водах Егейського моря поблизу одного з турецьких островів. А постійне жеврання напруженості забезпечує суперечка щодо територіальних вод в цьому морі, що «оздоблене» великою кількістю грецьких островів. Греки добиваються розширення вод до 12 миль, як це дозволяють міжнародні закони. Але турки наполягають на тому, що ширина вод не повинна перевищувати 6 миль, — інакше, мовляв, Егейське море майже повністю стає грецьким. Непоступливості сторін сприяє наявність в морі значних мінеральних ресурсів.

Отже, проведено черговий небезпечний демарш. Незважаючи на погіршення, внаслідок його, турецько-грецьких відносин і удару по авторитету НАТО, лідери країн, здається, не проти того, аби заробити тут політичні дивіденди (тим більше, до цього підштовхує складна внутрішньополітична ситуація в обох державах). «Туреччині не вдалося заставити Грецію вести обговорення юридичного статусу островів», — переможно заявив новий прем'єр-міністр Греції Константинус Сімітіс і підкреслив, що «Іміа є і буде грецькою територією». «Не віддамо жодного каменя турецької землі», — запевнила співвітчизників його колега Тансу Чіллер. «Випадок з островами показав, що ми можемо згуртуватися у вирішенні національних питань», — заявив Президент Туреччини Сулейман Демірель, відзначаючи скоординованість дій парламенту, уряду і збройних сил.

Металеві й дещо націоналістичні нотки у виступах лідерів свідчать, що крапку у цій історії ставити рано, доцільніше — три крапки. Острів Кардак, до речі, знаходиться лише в 4 милях від протоки Дарданелли, і тому можливе грецько-турецьке протистояння реально загрожує безпеці важливих морських шляхів. Це, серед інших, не може не хвилювати й Україну.

Das Parlament (Jugend in Deutschland)

Валентина ПИСАНСЬКА, «Голос України»

САМЕ на цю, одну з численних зустрічей під час поїздки до Федеративної Республіки Німеччина, організованої посольством цієї держави в Україні, я, зізнаюсь, вирушила без особливого ентузіазму. І не тому, що не мала інтересу до того, як працюють колеги в газеті бундестагу і бундесрату (парламенту й палати земель) «Парламент». Уявила собі: розпал робочого дня, редакційна круговерть, а тут падають на голову гості...

ДЕПУТАТИ, БУВАЄ, ГНІВАЮТЬСЯ Й ОБІЦЯЮТЬ ЗВЕРНУТИСЯ ДО СУДУ

Проте докори сумління залишили мене після першої ж фрази одного з трьох співредакторів, керівного редактора Йоганнеса Куппе (Соціал-демократична партія):

—Наша газета — унікальна. Мабуть, такої немає більше ніде в світі: 90 мільйонів марок щороку виділяє на її утримання державний бюджет.

Пан Куппе явно трохи розраховував справити на мене враження. І я не захотіла відразу розчаровувати його тим, що «Парламент» і «Голос України» — видання аналогічні. Натомість виявила непідробний і щирий інтерес.

З'ясувалося, що «Парламент» хоч і фінансується з держбюджету, однак це — класичне незалежна газета, бо ніхто й спроб не робить певним чином впливати чи «тиснути» на неї: її статут свого часу затвердили всі партії, представлені в парламенті. Керівний орган газети — три рівноправні співредактори, які представляють три найвпливовіші в бундестазі партії — Соціал-демократичну, Християнсько-демократичну і Ліберально-демократичну.

Статутом передбачено ліміт — 800 газетних сторінок на рік.

«Парламент» — тижневик зі 130-тисячним тиражем, який видається на 16 чи на 24 сторінках залежно від обставин. Скажімо, коли в бундестазі чи бундесраті розгортаються дебати з приводу певної проблеми, то дискусії і виступи депутатів займають усю газетну площу. У цих випусках тижневика публікуються всі поправки до законів, а якщо приймається закон, то перевага надається вже другому чи третьому читанню. Якщо ж матеріалів набирається більше, ніж надається газетної площі, то їх видають окремо фінансованим додатком.

Коли в бундестазі і бундесраті затишшя, йде буденна робота і ніхто не виступає, то випуски виходять «змішані»: офіційні матеріали доповнюють традиційні газетні рубрики — економіка, культура, соціальні проблеми, спорт. А коли в депутатів перерви в роботі чи канікули, то газета й геть у творчому польоті: її випуски чимось схожі на наші суботні номери. Або ж виходять тематичними: зовнішня політика, проблеми молоді, старих, європейське співжиття, регіональні та глобальні конфлікти, територія колишнього СРСР, незалежні держави Східної Європи і т. д.

Мене ж пекла цікавість, викликана вже нашими редакційними проблемами. Як вирішують нерозв'язуване: які виступи і в яких обсягах друкувати і як часто. А як удається «відбиватися» від правих і лівих, звинувачень у підігруванні тим чи іншим партіям, зрештою — від нападок на кшталт: «А чому це їх держава годує, а не кого іншого?», буває, сипляться на голови журналістів нашої газети від колег з так званої незалежної преси.

—Ми маємо тверду репутацію надпартійної газети, — розповів Йоганнес Куппе. — Значною мірою і тому, що, друкуючи виступи й дебати, не робимо до них коментарів. Хоч рубрика «Точка зору» на сторінках присутня завжди. А які саме, скільки і в якому обсязі їх друкувати, то, по-перше, є квота—залежно від кількості і впливу партій у парламенті і в палаті земель.

По-друге, одержуючи дискету з виступами, ми, як фахівці, що їм довірено робити газету, маємо право вирішувати, які виступи скоротити і наскільки, які друкувати повністю, а які не друкувати взагалі. Хоч інколи робимо винятки: геть пустопорожні виступи теж друкуємо. Хай, як у вас кажуть, країна знає своїх героїв.

Депутати, буває, гніваються, обіцяють звернутися до суду, але той аргумент, що ми навіть канцлера скорочуємо, вгамовує пристрасті.

А щодо того, що нас «годує» держава, то не пам'ятаю, щоб нас у цьому звинувачували. Бо хіба не зрозуміло: наша газета — засіб демократичного контролю за діяльністю владних структур.

З другого боку, я не бачу жодної іншої газети, щоб настільки повно, як ми, висвітлювала роботу бундестагу і бундесрату, зрештою, позицію і діяльність депутатів. Люди повинні знати, що робиться у цих найвищих органах влади. З цією позицією погодилися всі партії — від правих до лівих, і дискусій не виникає.

Слід сказати, що й журналісти «Парламенту» (а це, крім трьох співредакторів, ще п'ять штатних і 50 позаштатних кореспондентів, які працюють за договорами) мають статус державних службовців з усіма перевагами, які з цього випливають. Хоч зарплата у них — від п'яти до восьми тисяч марок — і не найвища в Німеччині. Скажімо, журналісти «Франкфуртер альгемайне» одержують у півтора-два рази більше, проте вони не мають і статусу державних службовців з їх перевагами.

А в усьому іншому «Парламент» має ті ж проблеми, що й інші газети. Щоправда, вони не порівнювані з нашими.

Нарешті, дійшла й до мене черга подивувати своєї візаві, якому я сказала, що він розповів мені про газету... «Голос України». Тільки й різниці, що коштів і навіть технічних можливостей ми маємо куди менше, ніж «Парламент». На що після традиційного «Не може бути!» — колега мене втішив:

—Так «Парламент» виходить уже багато років, а ви — тільки п'ять. Ще все попереду...

Бонн.

Наталя ФІЛІПЧУК, «Голос України»

ТИХИЙ ОКЕАН МОЖЕ ЗАСПОКОЇТИСЯ: ВИБУХІВ НЕ БУДЕ

ФРАНЦІЇ знадобляться роки, щоб надолужити втрати, які Париж завдав відносинам з країнами південної частини Тихого океану своїми ядерними випробуваннями, вважає міністр закордонних справ Нової Зеландії Дональд Маккіннон. Здається, Франція нарешті це зрозуміла.

Як відомо, перше випробування французької ядерної зброї благословив президент де Голль. 13 лютого мало минути тридцять шість років відтоді, як у пустелі Сахара вперше вибухнула французька ядерна бомба. І ось голліст Жак Ширак вирішив покласти край випробуванням, заявивши, що 210-й вибух був останній. Припинення випробувань президент Ширак пояснює не так тиском на Францію з боку світової спільноти та «зелених» (хіба припустимо, щоб на Францію хтось тиснув?), як тим, що «безпеку нашої держави і наших дітей гарантовано».

Пригадаємо історію. Свої перші випробування Франція проводила в пустелі Сахара, де 17 разів (з них 4 — на поверхні) підривала ядерні бомби. 1966 року ядерний полігон перенесли до Французької Полінезії в південній частині Тихого океану. З 1975 року вибухи здійснювали винятково під землею, але, на думку мешканців того регіону, випробування серйозно впливали на екологічну ситуацію. 1992 року Франція приєдналася до мораторію на випробування і поновила їх тільки торік. За словами президента Жака Ширака, це слід було зробити, щоб забезпечити надійність французької зброї стримування, і нині, коли за «безпеку» він спокійний, Франція зобов'язалася «найближчими кількома тижнями» приєднатися до угоди Раротонга, яка передбачає створення без'ядерної зони в південній частині Тихого океану.

Щасливий кінець? На це сподіваються всі, хоча й не переконані, що Франція не викине щось новеньке. Адже ядерною зброєю оснащені її стратегічні атомні підводні човни, 18 бомбардувальників «Міраж», яких з червня цього року замінять нові літаки «Міраж-2000». У шахтах на альпійському плато Альбіон розміщено 18 стратегічних ядерних ракет С3. Ядерну зброю можуть також нести на борту три ескадрильї, а також літаки, розміщені на авіаносцях «Клемансо» та «Фош». Такий арсенал, хоч-не-хоч, викликає побоювання, не кажучи вже про те, що час від часу його слід перевіряти. Франція обіцяє, що з лютого цього року перевірятиме ядерну зброю тільки теоретично.

«Подрібнюй бетон»... у Швейцарії

Коли для мешканців багатьох наших сіл заасфальтовані дороги і майдани — все ще тільки мрія, то в Західній Європі громадськість стурбована протилежним: як позбутися зайвого асфальту і бетону на вулицях.

Швейцарські захисники навколишнього середовища вважають, що настав час звільнитися там, де це можливо, від надмірного штучного покриття, яке сковує грунт і заважає природній фільтрації води під час дощу й снігу, — повідомляє ІТАР-ТАРС. Йдеться передусім про майдани міст і сіл, подвір'я житлових будинків і промислових зон, де без шкоди для зручностей людей замість сірого гнітючого панцира можна було б розбити квітники і клумби, посадити дерева.

Швейцарська секція Всесвітнього фонду природи заявила про початок громадської кампанії під назвою «Подрібнюй бетон». Вона розіслала місцевим властям і підприємствам листи з викладенням своїх намірів і попросила повідомити, чи є в них робота для «подрібнювачів». Як добровільних помічників у битві за екологію «зелені» мають намір залучити школярів, різні громадські асоціації та сім'ї.

Поки що невідомо, що швейцарці робитимуть з вивільненим внаслідок кампанії «подрібнення» асфальтом.

Про кого говорять, про що говорять

Змова проти послів

На Філіппінах викрито змову з метою вбивства іноземних послів. Жертвами ісламських екстремістів, як стало відомо філіппінським спецслужбам, мали стати глави дипломатичних місій Австралії, Великобританії, Іспанії і Нової Зеландії.

Терористична акція, повідомили ІТАР-ТАРС із Маніли, планувалася як один з ланцюгів у підривних зусиллях екстремістських елементів щодо стабілізації внутрішньої обстановки на Філіппінах і зриву планованої пізніше зустрічі в Манілі лідерів 18 держав—членів Організації Азіатсько-Тихоокеанського економічного співробітництва (АТЕС).

Ведуться пошуки змовників, чиї імена відомі контррозвідці.

Протягом минулого року на Філіппінах заарештовано загалом 35 іноземців з паспортами громадян кількох близькосхідних держав і Пакистану. Всіх їх звинувачено в незаконному зберіганні зброї, вибухівки, боєприпасів. За даними спецслужб, терористи виношували плани здійснення замахів на Папу Римського Іоанна Павла ІІ, президента Філіппін Фіделя Рамоса, багатьох філіппінських воєначальників.

Філіппінський лідер наказав армії і силам безпеки рішучими заходами знешкодити терористичні групи ісламістів і не дозволити перетворити країну на базу для міжнародних терористичних організацій.

Фонд спадщини Цеденбала

З відкритим листом про необхідність політичної реабілітації колишнього партійного й державного керівника Монголії Юмжагійна Цеденбала до парламенту країни звернувся фонд його спадщини, повідомляє ІТАР-ТАРС. Торік керівна рада МНРП, щоб виправити свої раніш прийняті рішення, повернула звання Героя і маршала Монголії Ю. Цеденбалу. Для його цілковитої політичної реабілітації відповідну постанову має ухвалити Великий державний хурал, сказано у листі.

Одночасно ця громадська організація розгорнула роботу з підготовки й відзначення у вересні нинішнього року 80-річного ювілею Ю. Цеденбала. За підтримки приватних компаній встановлено премію його імені. Вона присуджуватиметься один раз на два роки двом монгольським діячам за внесок у розвиток суспільно-політичного життя країни, її економіки, науки, культури. Оголошено також конкурс на кращі музичні і літературні твори, присвячені колишньому монгольському лідерові. У березні відбудуться Всемонгольські збори представників міських, аймачних і сомонних організацій, на яких буде підбито перші підсумки роботи і визначено завдання фонду.

До 125-річчя з дня народження Лесі Українки

Василь БІЛЕК, Василь БАБУХ, «Голос України»

«Мене ваблять ваші незнані, а вже милі гори...»

Історія хрестоматійної світлини

Потоваришувавши з Ольгою Кобилянською, наслухавшись її емоційних сповідей про Буковину, Леся Українка загорілася мрією неодмінно відвідати цей мальовничий край. «Але єсть у мене ще одне бажання, таки справжнє, виразне бажання, се поїхати до Вас на зелену Буковину. Мені хочеться Ваших тихих, Ваших лагідних поглядів, Вашої ще нечуваної для мене музики, мене ваблять Ваші незнані, а вже милі гори і вся Ваша країна, що здавна мрією моєю стала», — так написала Леся в листі до своєї подруги 17 березня 1901 року з Києва.

9 квітня поетеса вирушила до Львова, звідки написала своїй матері, що через декілька днів відбудеться її заповітна мандрівка на Буковину.

Цього разу доля розпорядилася так, що дві славні доньки українського народу таки зустрілися в Чернівцях. Зупинилася Леся на постій у родинному будинку Кобилянських на вулиці Новий Світ, 61 (тепер це вулиця Тараса Шевченка).

Чернівці справили на поетесу незабутнє враження, про що засвідчує уривок з листа, що його вона адресувала звідси своїй родині: «Місто не дуже велике, багато менше, ніж Львів, і провінціальніше, але симпатичне і чистеньке, ціле на горі, околиця дуже гарна, якась ідилічна: гори ще не дуже високі, не вищі від волинських (в Дубенській околиці) або й від Київської (може, правда, трохи вищі). Прут під самими Чернівцями, тихий, в зелених берегах в'ється собі поміж гаями по широких «зарінках». Вид дуже широкий, як вийти за місто (а се звідси не трудно), видно всю буковинську весну. От уже правда, що «зелена» Буковина...»

Домівку Кобилянських гостя називала «санаторієм на Новім Світі», а Ольжину матір — святою Анною.

Прогулюючись Чернівцями, Леся Українка та Ольга Кобилянська милувалися на історичні пам'ятки, заслуховувалися циганськими та українськими народними піснями у «Народному саду» (тепер парк імені Тараса Шевченка). Під час однієї з таких мандрівок письменниці завітали до салону Яна Кржановського, що стояв на розі вулиць Панської та Кохановського, і сфотографувалися на згадку.

Так з'явилася хрестоматійно відома світлина двох зірок української літератури.

Однак ширшому загалу це фото стало відоме завдяки видавцеві Якову Оренштайну з Коломиї, який видрукував з нього чудову поштівку. Це ім'я сьогодні майже нічого не говорить дослідникам, а тим часом саме Яків Оренштайн був автором численних високохудожніх поштівок з краєвидами західноукраїнських міст і сіл, портретами тогочасних просвітителів та політичних діячів. До речі, Ольга Кобилянська часто надсилала ці картки Лесі Українці з нагоди різних свят. Про це зокрема свідчить її лист від 2 травня 1902 року, надісланий у Чернівці із Сан-Ремо.

Хрестоматійна фотографія (йдеться про її оригінал) нині зберігається в меморіальному музеї Ольги Кобилянської у Чернівцях.

Фоторепродукція поштівки Якова Оренштайна випущена в Коломиї.

(З колекції Василя Білека).

Чернівці.

Прощання з Азією

Романтичні есе про європейський шлях України

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

В ЧОТИРЬОХ попередніх публікаціях, присвячених українсько-європейським духовним зв'язкам від давніх-давен до сьогодення, ми зупинялися на двох значних впливах (давньогрецькому та давньоримському) на формування праукраїнської держави — Русі Київської. В наступних мова піде про княжу добу в нашій історії (від VIII століття до 1340 року, смерті останнього українського князя Юрія — Болеслава).

Зауважимо також, що ми говоримо в основному про визначальні події інтелектуального життя наших предків, адже переконані, що народ єднає перш за все СЛОВО, яке утверджує загальнолюдські духовні цінності.

V. ОЛЕГ, ЯКИЙ НЕ ПОВІРИВ ВОЛХВАМ

«Київ — стародавня столиця Русі. Пишність і справді королівська велич цього міста підтверджується його руїнами і пам'ятками, від котрих залишилися рештки. Ще й досі на прибічних горах помітні сліди спустошених церков і монастирів, крім того багато печер».

Зігмунд Герберштейн, німецький дипломат XV-XVI століть.

Русь Київська вперше згадується в європейських хроніках за 839 рік. Очевидно, провідники нового державного утворення діяли під вражаючим прикладом, який продемонстрував могутній Аттіла, що тримав у покорі простори від Волги до Атлантики. Принаймні досить швидко окреслилися кордони Русі: від Карпат на заході до Уралу на сході і від Балтики до Чорномор'я, коли говорити про північні та південні кордони.

Геополітичним напрямком устремлінь Русі став південь — центр міжнародної торгівлі. Вже 860 року Аскольд та Дір здійснили перший похід на Константинополь (Царгород). 907 року їхній приклад наслідував Олег. Руське військо оточило візантійську столицю, і греки вимушені були просити миру. Так Русь твердо заявила про свої претензії на контроль за тодішніми торговельними шляхами світу.

Але постала цікава ситуація: Русь націлилася на південь до чорноморських, а далі й середземноморських торгових доріг, а з півдня назустріч русичам-давньоукраїнцям рухалися християнські місіонери, ті самі солунські брати Кирило та Мефодій. До речі, останні в Херсонесі дізналися, що народ, до якого вони йшли, має і свою мову, й культуру, й свою віру.

* * *

З відомого ще зі школи пушкінського вірша-легенди про князя Олега та його улюбленого коня візьмемо важливе для нас — до сьогодні дожила ота недобра традиція Русі: нехтування можновладцями думок ідеологічних провідників нації. Волхви саме такі й були. Діячі православної церкви все зробили, лиш би знищити в народі пам'ять про цих язичницьких жерців. Але саме Перуном та Велесом (бог достатку та торгівлі у дохристиянській Русі) клялися кияни, укладаючи перші міжнародні торговельні угоди.

Симптоматично, що нині значно зріс інтерес до давньоукраїнської міфології, зокрема до «Велесової книги». Можливо, це сталося через кризу, яку переживає православ'я. Але скоріш за все — це наслідок пробудження в нашому суспільстві прагнення відкрити глибинні джерела українського духу...

З князем Олегом пов'язаний чи не найважливіший період становлення Русі Київської. Саме в цей час відбувався перехід від язичництва до християнства, тобто відбувалися докорінні зміни у світогляді русичів. Перші схилилися перед Христом Аскольд та Дір. Наступники Олега княгиня Ольга та Володимир Святославович остаточно утвердили на Дніпрі православ'я. Проте не забуваймо, що у київських князів був вибір: прийняти католицизм, стати в один ряд з європейськими країнами і пройти разом з ними основні стадії цивілізованого розвитку або з допомогою візантійства створити централізовану могутню державу. Дослідники історії зауважують: прийняття Києвом православ'я було зумовлене тим, що східний варіант християнства вів до абсолютизму, бо підкоряв церкву світській владі. «Імператор, — наголошувалося в одній з візантійських церковних хронік XII століття, — є для церкви вищим паном і охоронцем віри».

Отже тисячу років тому перші київські князі зробили вибір, наслідок якого дається взнаки й нині. Русь — центральноєвропейська держава, піддавшись православній релігії, поставила себе на перехресті християнських церков.

* * *

Від автора. Криза в ідеологічному забезпеченні (або ж осмисленні, якщо комусь не подобаються терміни із словника компартеліти) державного будивництва, яку переживає останнім часом Україна, пов'язана, на нашу думку, з відсутністю тісного взаємозв'язку інтелектуальної еліти нації й нинішньої влади. Вже всім ясно, що оточення нинішніх лідерів нездатне сформувати конче потрібну суспільству концепцію державотворення. Шарахання з боку в бік (то до модернізованого, чи точніше сказати — гальванізованого євразійства, то до спроб реанімування схем, що визначали державне життя в недалекому минулому, то...), зрозуміло, до добра ніколи не призводили.

З другого боку, ми бачимо значну відстань між численними партіями та деякою масою народу, яка до того ж плекає в собі ностальгію за «щасливим життям» у комуністичній імперії.

Що ж і хто заповнить ідеологічний вакуум?

На тлі інертності владних структур і їх неспроможності розв'язати сучасні проблеми економіки в посттоталітарному періоді розвитку нашої країни з надією прозвучали заклики з трибуни Конгресу української інтелігенції, заходи якого відбулися в Києві, а тепер проходять в обласних центрах України. Створено координаційний центр — Національну раду КУІ. Вона покликана (за відповідної взаємодії з владою!) зрушити з місця розв'язання проблеми інтелектуального забезпечення державотворчих процесів.

Отже, ми знову, як і тисячу років тому, стоїмо перед вибором: — з ким і куди йти? Невже доведеться кликати чергових варягів? Чи вони самі прийдуть?

* * *

Олег продовжував тиск на Візантію, аж поки та не уклала з Києвом угоду про дружбу й торгівлю, й руські купці забезпечили собі значні привілеї. Київський князь увійшов у нашу історію як особа легендарна (відомі вірші про нього, й не лише О. Пушкіна, й міфи, наприклад, про кораблі на колесах тощо). Це закономірно, адже й боротьба греків за Трою (за метал, сировину, збіжжя Кавказу та Подніпров'я, а Троя вигідно стояла на торговельному шляху із Середземного моря до Чорного) залишила по собі шедеври античної літератури — поеми «Іліаду» та «Одіссею».

Київський князь міцно тримався геополітичної осі «північ-південь» (або принципу державотворення «від моря до моря», що здійснили у різні часи Русь та Франція, а в наші дні прагне розв'язати цю проблему Німеччина, діючи через Хорватію. Цією геополітичною ідеєю була захоплена й Польща, але їй не вдалося реалізувати її. Сьогодні в центрі спроб утворити Балто-Чорноморську дугу лежить та сама ідея — «від моря до моря»). Але в кінці життя Олег не втримався і зробив ще один крок в Азію: пішов війною на хозар. Щоправда, останні поспішили укласти вигідні для Києва угоди. Хозарський каганат, верхівка якого сповідувала іудейську релігію, зіграв в історії Русі досить значну роль. Принаймні вже Володимир Святославович називав себе каганом, а в Києві при княжому дворі було немало хозар.

* * *

Отже, в державний організм Русі на самому початку було закладено суперечність: європейська країна піддалася візантійській, за змістом азіатській, релігії. А привело Київ на той шлях прагматичне бажання збагачуватися за рахунок контролю міжнародної торгівлі та нових і нових колоній. Проте загальновідомо, що найвищого рівня свого розвитку Русь досягла за часів відносно мирного правління Ярослава, котрий віддавав перевагу дипломатії, а не війнам, ставився до релігії як до традиції його народу, але все ж схилявся до утвердження в суспільній свідомості загальнолюдських духовних цінностей.

Саме Ярослав, прозваний у народі Мудрим, залишив у спадок нащадкам переконання, що основою державотворення є високий рівень духовного життя народу. Він зробив рішучу спробу вивести Русь Київську із візантійського глухого кута.

(Продовження. Початок у №№ 211, 218, 223, 239).

Події тижня

● *Шахи*

Найкращий — Іванчук!

Львівський гросмейстер 26-річний Василь Іванчук став переможцем традиційного (проводився 58-й раз), міжнародного супертурніру «Хоговенс» в місті Вейк-ан-Зеє (Нідерланди), в якому змагалися 14 шахістів з 11 країн. Шестеро з них входять до десятки найсильніших у світі. Українець на очко випередив відомого індійського гросмейстера Вішванатана Ананда.

Іванчукові дістався приз у 15 тисяч гульденів (близько 10 тисяч американських доларів).

На знімку: гордість українських шахів — Василь Іванчук.

***

Лише протягом дня і виключно у справах Міжнародної асоціації фондів миру, головою якої він є, у Києві побував Анатолій Карпов.

Але Анатолій Євгенович, попри зайнятість, усе ж зустрівся з журналістами і, зокрема, він сказав: «Вважаю, що Василя Іванчука заслужено визнано найкращим шахістом року в світі, за що він отримав «Оскара- 95».

● *Біатлон*

Срібні кулі і лижня українок

Жіноча збірна України з біатлону завоювала срібні медалі в естафеті 3×7,5 км на чемпіонаті Європи, який проходив в італійському містечку Валь-Ріданна. «Золото» дісталося росіянкам, а бронзові нагороди — у білоруських дівчат.

● *Футбол*

У фіналі — чемпіони України та Росії

Зіграно півфінальні зустрічі міжнародного футбольного турніру «Кубок Співдружності».

«Динамо» (Україна, Київ) — «Динамо» (Білорусь, Мінськ). — 4:0 (2:0). 1:0 Михайленко, 30, 2:0 Леоненко, 41, 3:0 Косовський, 57, 4:0 Шевченко, 58.

Кияни виступали в такому складі: Ковтун, Ващук, Беженар, Головко (Леженцев, 70), Шматоваленко (Мізін, 69), Михайленко, Похлебаєв, Шкапенко (Русак, 59), Костюк (Косовський, 46), Леоненко, Шевченко (Скаченко, 59).

1 лютого. Москва. Манеж ЦСКА.

Наші земляки цього разу грали з великим натхненням, мали помітну функціональну, технічну і тактичну перевагу над суперником, взявши надпереконливий реванш за поразку від минчан у матчі в групі — 2:3.

У другому півфіналі «Спартак-Аланія» (Росія, Владикавказ) переміг «Сконто» (Латвія, Рига) — 2:0. 1:0 Касимов, 59, 2:0 Деркач, 89.

Отже, сьогодні у фіналі зустрічаються кияни та владикавказці. Трансляцію поєдинку ОРТ в прямому ефірі почне о 15.55 (час київський).

На знімку: улюбленець київських уболівальників Віктор Леоненко, який добре грав у Москві.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Микола ГОРВАТ, «Голос України»

ЄВРОДЕБЮТ «КАРПАТ»

У ПЕРШЕ в спортивній історії краю участь закарпаток в одному з престижних євротурнірів «зафрахтували» успішні виступи в другому колі третього туру чемпіонату країни, що проходив у Броварах. Набравши вісім очок з восьми можливих, незалежно від результатів останнього туру, ужгородки закріпились у четвірці лідерів, і це дає можливість уже нинішньої осені виступати на європейській арені.

Упродовж сезону «Карпатам» на п'яти наступала львівська «Галичанка». До матчів у Броварах різниця між командами становила всього 4 очки. Тому надзвичайно важливо було відірватись насамперед від найближчих переслідувачок, з якими зустрілись у першій же грі. Ужгородки виконали настанови тренера Віктора Чернова і вже в першому таймі виграли 11 м'ячів. **Фінальний свисток зафіксував перевагу закарпаток з рахунком 23:15.**

Окрилені виконанням «програми-мінімум», ужгородки з хорошим настроєм вийшли наступного дня на поєдинок з минулорічним чемпіоном запорізьким «Мотором». Втрачати «Карпатам» було нічого — і спортсмени діяли розкуто, незакомплексовано. А у складі суперниць були гравці, стомлені від нещодавньої участі в матчах чемпіонату світу. До того ж, напередодні «Мотор» легко переграв кіровоградський «Інгул» (38:19) і, мабуть, сподівався на подібний перебіг подій і в зустрічі з «Карпатами», які ще жодного разу не «поклали на лопатки» запоріжчанок. У підсумку закарпатки святкували «незаплановану» перемогу — **23:20. Особливо відзначилась у «Карпат» Надія Цкітішвілі, котра 16 разів примушувала капітулювати голкіпера суперниць. А загалом у трьох поєдинках вона закинула 31 м'яч.** Надійно зіграла у захисті Ірина Бусуюк. Цей матч став «зоряним» для двох спортсменок: саме після нього їх уперше запросили до національної збірної країни.

Після останнього туру лідирує «Спартак» — 22 очки. 17 у «Карпат», (2 очки «Карпатам», як і «Спартакові», «Автомобілісту», «Інгулові», зарахували за неявку на тур донецького «Циклону»). По 15 мають «Мотор» та «Автомобіліст» (Бровари). Аж на 8 очок відстають від них львів'янки, які на п'ятій сходинці турнірної таблиці.

Поцікавився у головного тренера «Карпат» Віктора Чернова та президента Володимира Іщенка, який настрій команди? Співрозмовники, звичайно, результатами задоволені. Дівчата, на думку присутніх на турі фахівців, продемонстрували досить зрілу гру. Крім Надії Цкітішвілі та Ірини Бусуюк, відзначили надійну гру голкіпера Ірини Гончарової. Її стабільність додає впевненості партнерам. Прогресує вихованка закарпатської школи гандболу 18-річна Вікторія Баженець (тренер Антоніна Чернова), котра в броварському турі записала в актив 12 голів. Її запрошено до юніорської збірної країни...

У ці дні «Карпати» посилено готуються до чергового туру, що з 12 лютого знову пройде у Броварах. А в якому євротурнірі випаде виступати ужгородкам, покажуть поєдинки четвірки лідерів. Проте вже тепер не завадило б подумати про створення необхідних умов для прийому в Ужгороді провідних європейських клубів. На жаль, стабільного фінансування «Карпати» не мають, все тримається на разових «ін'єкціях» спонсорів, серед яких особливо хотілося б відзначити Ужгородський відділок залізниці (Андрій Федченко), фірму «Експорттрансбуд» (Йожеф Гасич) та концерт «Карпати» (Олег Ямалов). Допомагають команді й інші меценати. Але для успішної участі в євротурнірах цього явно замало. Сподіваємося, що з виходом клубу на такий високий рівень на його проблеми звернуть увагу і владні структури області та міста й не допустять, щоб команда вдарила лицем у болото перед закордонними суперниками.

Закарпатська область.

Баскетбол

Віктор БЕКРЕШЕВ: «ДИКТАТУ ДИЛЕТАНТІВ НЕ ТЕРПІТИМУ»

ТОРІК баскетбольний клуб «Луганъ», мов потопаючий корабель, йшов на дно. Але колектив, пройшовши випробування перехідним турніром, усе ж зберіг місце у вищій лізі національного чемпіонату. Цікаво, що в нинішньому турнірі луганці йдуть дистанцією на повних вітрилах і є одними з претендентів на місце в шістці найсильніших команд за підсумками першого етапу.

— Хто ж кинув колективові у той скрутний час рятівний круг? — запитуємо президента луганського клубу Віктора Бекрешева.

— Я,— усміхнувшись лукаво, відповів Віктор Васильович. — Луганський баскетбольний клуб має вже сталі традиції. Без цього виду спорту важко уявити наше місто. Отож, у колі серйозних і заможних людей вирішили врятувати команду. А конкретно тією справою займатися випало мені. Причому пішов на це охоче і з бажанням.

— Уболівальники, фахівці знають, що на Луганщині добре розвинена футбольна інфраструктура. Є багато дитячих секцій, спеціалізованих шкіл, є, зрештою, масовий футбол. А от баскетбол у вашому краї може похвалитися таким?

— А ви подивіться на склади елітних команд українського баскетболу. Практично в кожній побачите вихованців луганської школи. Взагалі дитячий спорт, і зокрема баскетбол, серйозно розвивали в Луганській області. І саме власні вихованці підживлювали численні команди майстрів.

Першу частину завдання ми виконали: «Луганъ» залишилася в елітній лізі. На другому етапі більше займатимемося організацією на найвищому рівні при нашому клубі дитячо-юнацького баскетболу. Стара істина доводить, що своїх гравців вирощувати значно дешевше, ніж купувати в інших клубах.

— Вікторе Васильовичу, розкажіть трохи про себе, яке відношення маєте до спорту?

— Мені 48 років. Одружений, маю двох синів і доньку. У молоді роки, особливо під час військової служби, багато віддав волейболу та футболу. Баскетбол, його величезну красу відкрив для себе, коли побачив по телебаченню ігри клубів НБА.

— У ваших краях ви — відомий підприємець. Чим конкретно займається?

— Фірму «Контраст», яку я очолюю, створено 1990 року. Основний вид її діяльності — виробництво побутових опалювальних апаратів. Тоді газифікація у нас, особливо на селі, йшла інтенсивно. Тому потреба в наших виробах була величезна. Сьогодні «Контраст» бере участь у міській програмі «Тепло», яку опікає мер міста Олексій Данилов. А конкретно здійснюємо монтаж міні-котелень, так званих САТів (систем автономного теплопостачання).

— Але повернімося знову до баскетболу. Якою мірою серйозне ваше «втручання» в справу? Чи маєте однодумців, помічників?

— Партнери, на щастя, є. Це представники банківських структур, рекламних агентств, ряду підприємств. Вже говорили про підтримку міської влади, зокрема мера міста. Але головне, чого я прагну, показати на прикладі своєї фірми, як можна розвивати чудовий вид спорту, робити добре діло і приносити радість людям.

— Ви — людина, яка знає ціну грошам, вкладаєте їх у баскетбол. То, мабуть, вважаєте цю справу перспективною?

— Сьогодні мою діяльність можна назвати спонсорством. Але якщо говорити про майбутнє баскетболу, то треба прагнути дуже високого рівня. Планкою тут має бути НБА, провідні європейські країни. Тоді можливі й прибутки. Переконаний, що наша держава обов'язково вийде зі складної ситуації, стане заможною і процвітаючою. І тоді найгострішє стоятиме питання дозвілля. Люди бажатимуть відпочивати. І таке чудове, напруч емоційне видовище, як баскетбол екстракласу, певен, буде їм до смаку. Працювати над цим треба вже сьогодні. Я радий, що такої самої думки киянин Михайло Бродський, донечанин Олександр Шведченко, одесит Аркадій Табачник та багато інших. Вони не шкодують ані грошей, ані часу, ані здоров'я на баскетбольну справу.

Вважаю, було б дуже доречно пожвавити життя нашої національної федерації, вдихнути в неї нові життєдайні сили. Тільки серйозні професіонали, віддані справі люди мають право керувати нашим баскетболом. Я особисто диктату дилетантів не терпітиму...

Бесіду провів Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Позивні футбольної весни

Юрій КАРМАН, *журналіст*

В армійців — солідні опікуни

ФУТБОЛІСТИ «ЦСКА-Борисфену» наполегливо готуються до другого кола національного чемпіонату. Колектив тренувався вдома, у Словаччині, а тепер — на атлантичному узбережжі Португалії. Про зміни в складі цієї команди «Голос України» вже повідомляв. І про те, що українські армійці 12 лютого зіграють товариський матч проти московського ЦСКА у його манежі, — також.

— На матчах «ЦСКА-Борисфену» часто можна побачити міністра оборони України Валерія Шмарова. Очевидно, він поважає футбол? — запитую виконавчого директора армійського клубу Ігоря Ковалевича.

— Безперечно. І не тільки пан міністр багато уваги приділяє справам футбольного колективу, а й інші керівники нашої армії. Зокрема, генерал-полковники Іван Біжан та Василь Собков. Їх цікавлять не тільки результати виступів «ЦСКА-Борисфену», а й побут футболістів, проблеми команди.

Піклується про нас спорткомітет Міністерства оборони на чолі з олімпійським призером, полковником Леонідом Литвиненком. Одне слово, футбольний колектив опікає дуже серйозне і авторитетне відомство. «ЦСКА- Борисфен», приміром, ніколи не має проблем із транспортом. У будь-який момент команда може терміново вилетіти куди завгодно. Адже в її розпорядженні два літаки. Ми переконані, що вирішуватимуться практично всі наші проблеми. Зокрема, сподіваємося на реконструкцію стадіону ЦСК ЗСУ, на якому збиралися щирі прихильники команди.

— Відомо, що ваш клуб прагне виступати в єврокубках. Але, згідно з вимогами УЄФА, до 1998 року такі команди мають переобладнати свої арени для проведення офіційних міжнародних змагань. Йдеться про обладнання трибун персональними сидіннями, наявність над ними даху, лож для почесних гостей і преси, відповідного рівня телекомунікаційних засобів і багато чого іншого. Таким вимогам в Україні не відповідає навіть Республіканський стадіон...

— Не судитиму про інші стадіони, але армійський хотілося б бачити таким, як вимагає УЄФА. До речі, план реконструкції затверджено, зроблено навіть макет. Міністерство оборони виділить потрібну кількість фахівців-будівельників. На оновленому стадіоні передбачається приміщення для друзів клубу — цивільних та військових.

— Ігоре Капітоновичу, а чим команда займатиметься безпосередньо перед початком другого кола чемпіонату?

— 15 лютого збираємося вилетіти до Ужгорода, де має відбутися представницький міжнародний турнір за участю 12 команд. Ми виступатимемо в одній підгрупі з «Волинню», «Буковиною» та «Вересом»...

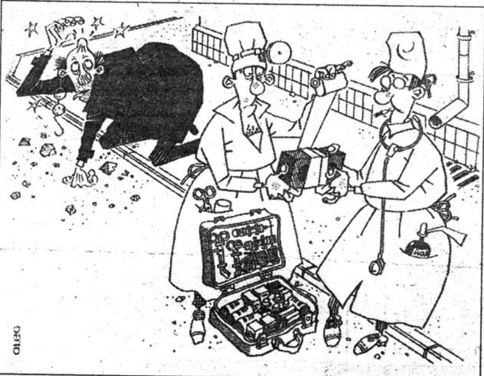
Повернення «чарівника»

Меджик (українською — «чарівник») Джонсон, п'ятиразовий чемпіон Національної баскетбольної асоціації (США), чемпіон Олімпіади-92 в Барселоні, який виступав за клуб «Лейкерс» (Лос-Анджелес), підписав минулого понеділка з цією командою контракт до кінця нинішнього сезону. 36-річний баскетболіст вийшов на майданчик наступного дня після підписання контракту в домашньому матчі проти «Голден Стейтс» з Окленда.

Джонсон у 1991 році оголосив, що змушений завершити професіональну кар'єру, бо інфікований вірусом СНІД.

У сезоні 1993—94 його призначили головним тренером «Лейкерс». І він протягом 16 ігор керував ним у регулярному чемпіонаті НБА. Але команда тоді не потрапила до «плей-офф», і Джонсон залишив цю посаду.

Жарт номера

Надія вмирає останньою, але скільки родичів приходить на її похорони!

В'ячеслав НАЛЬОТОВ.
Мал. Олександра ГУЦОЛА.

Леонід РИБАЛКО

Неймовірний день

Такий день буває раз у житті. І тому, кому пощастить, хто не «з'їде з колодок», чи, попростому, не збожеволіє, згадуватиме цей день до гробу.

Отже, того дня я прокинувся з якоюсь легкістю у голові, що зовсім не відповідало попередньому станові. На кухні відкрив кран і припав до нього пересохлими губами. Спочатку я навіть не зрозумів... Вдарив тужавий цілющий струмінь навіть не «Полтавського», а чеського пива «Праздрой», і мій стражденний організм з насолодою замуркотів, застогнав від блаженства...

Потім підійшов до дзеркала — дива! Хтось мене вночі вже поголив та випрасував. Дихнув на відображення — ніякого перегару!

Поснідав консервами «Сніданок для сенбернара» (не так дорого й калорійно!), вийшов з квартири.

Дивно, що сусідський лобуряка привітався першим, а крихітка-дівчинка дала закурити.

На зупинці, незважаючи на ранковий «пік», людей було мало. Автобус підійшов точно за графіком, який висів на стовпі. У салоні можна було не тільки сидіти, але при бажанні навіть лежати, що, до речі, й робили кілька молодих пар. Замість табличок «Місця для пасажирів з дітьми» висіли таблички «Місця для пасажирів з собаками». Воно й зрозуміло — собак у місті стало більше, аніж дітей!

Кондукторка ходила по салону й роздавала платню за проїзд. Я хотів був відмовитися, але ввічливий голос водія умовляв: «Громадяни пасажири! Не забудьте одержати платню за проїзд. Спасибі!»

Поки йшов до місця роботи, звернув увагу, що люди лаялися виключно по-французьки то тут, то там: «Шерше ля фам», а раніше було — «В морду дам!» На кожному розі замість «Снікерса» й «Марса» пропонували наше рідне українське сало... у шоколаді.

На прохідній вахтер віддав мені, простому інженерові, честь і показав своє посвідчення. У відділі теж чекав сюрприз — святково накритий стіл.

Один з товаришів по службі спитав:

— Ти в касі був? Зайди!

Пішов, нічого не розуміючи. А там видали зарплатню на місяць наперед, премію за півріччя й компенсацію за прогули до двохтисячного року.

Робочий день розпочався з застілля. Начальник відділу, сидячи на чолі столу, розмазував по обличчю сльози і каявся:

— Дорогі мої! Незважаючи на моє невміле, некомпетентне керівництво, ваш колектив успішно впорується зі справою. Я всім дякую, а собі оголошую догану у наказі й позбавляю себе квартальної премії...

Начальник рвонув на грудях сорочку й закінчив:

— Хто хоче зайняти моє місце — прошу!

Ми дружньо заплескали у долоні.

Після роботи гайнув по магазинах. Ціни падали на очах. Доки стояв у черзі до каси, вони у середньому впали наполовину, коли виходив з гастроному, продукти почали роздавати безкоштовно.

Того дня наркомани замість голок сіли на дієту.

Чоловіки перестали зраджувати жінкам, а жінки — коханцям. Товариство боротьби за тверезість, втомившись від боротьби, в один день спилося. Усі опанували французьку, й Полтаву почали плутати з Парижем.

Увечері, перед тим, як лягти спати, дружина сказала:

— Знаєш, любий, я так утомилася, що хочу побути сама. Чи не пішов би ти переночувати до сусідки Симочки?..

Я, звичайно, образився, але відмовити коханій дружині просто не зміг.

— Твоє бажання для мене — закон! — сказав і пішов до сусідки.

Вранці, прокинувшись, кинувся до крана... Але дарма! Там не було навіть простої води. Неймовірний день закінчився... Ох, що тепер скаже дружина?!.

Істота — це звучить гордо

Ох і дурять нашого брата! А вашу сестру? Сестру теж? І що характерно: дурять скрізь і щодня. За погоди. Кожного зокрема і всіх разом. Сьогодні ти — мене, а завтра він — нас. Дурять усі: офіціанти і продавці, банки і трасти, урядовці і парламентарії. Я не знаю, чому ви мовчите. Я, наприклад, мовчу, бо розумію... Тих, хто дурить. Вони знають: якщо не дуритимуть, настане, Господи, прости, комунізм. А кому він потрібний? Кому? Якби він був потрібний комуністам, то вони вже давно його втілили б. Часу було вдосталь. Зброї теж. Тепер усі розуміють, що без комунізму все-таки краще. Бо страшно уявити, щоб усі були рівні. Це ж бо яка нудьга, коли всі п'ють «Наполеон» і заїдають чорною ікрою. З тарілки. Ложкою. І в кожного дача. П'ятиповерхова. З ліфтом і басейном. І всі на «мерседесах». Останньої моделі. Здуріти можна. Щоб хоч чимось вирізнитися, сідаєш на танк. Вирушаєш порибалити. Гульк, а навколо вже всі на танках. Кошмар. Будинок для божевільних.

Та сьогодні я мовчати не буду. Бо не розумію, чому дурить Гідрометцентр? Що він з цього має? Передає прогноз: «Завтра без істотних опадів. На дорогах ожеледиця». Виходжу ранком. Посковзнувся. Гепнувся на тротуар. Лежу ображений. Та хіба я вийшов би, якби сказали, що ожеледиця не тільки на дорогах?! Але особливо дошкулило мені, що «без істотних опадів». Я ж бо упав чи ні? Упав. То що? Я не істота? А переді мною двадцять чоловік і після мене тридцять! Вони — не істоти?!

— Чого лежиш? — питає дідусь з обличчям філософа. Тобто в окулярах. — Може, допомогти підвестися?

— Не турбуйтеся, — відповідаю. — Лежатиму. На знак протесту. Доки Гідрометцентр не визнає мене істотою. Істота — це звучить гордо! І доки не передасть в ефір, що він помилився, що сьогодні були істотні опади. І ожеледиця. На тротуарах.

— Не хвилюйтеся, — заспокоює дідусь-філософ. — Тебе всі вважають істотою. І не більше. Тобі треба підвестися і захотіти, щоб тебе визнали людиною. Всі. Офіціанти і продавці, банк і траст, навіть урядовці... парламентарії.

Сказав і зник. А я лежу і думаю: на що це він мене провокує, інтелігент нещасний. Уже й прокинувся, а все лежу. Очима кліпаю. Як усяка жива істота.

Анатолій ДЯДЮН.

Не велика образа

Хлопці затіяли сварку.

Митько гарячково наполягав перед своїм приятелем:

— Сергійку! Дай отому нахабі Мишкові по морді ... Я сам чув, як він тебе образив: назвав свинею ...

— Не треба, — миролюбно мовив розсудливий Сергійко. — Це — не велика образа... Адже свинина нині в добрій ціні і не скрізь вона є!..

Олександр ГАМАНІН.
Київ.

САНЬКО, ДО МЕНЕ!

Вони смакували вино, палили і міркували про чоловіків:

— Мені пощастило з чоловіком, — гордовито заявила Анфіса. — Не п'є, не палить, спокійний. Коротше, нижче трави, тихіше води.

— А мені, — тяжко зітхнула її співрозмовниця Лариса. На жаль...

І з відчаю ковтнула нову порцію тютюнового диму.

— Коли б мій наважився мені коники викидати, — грізно струсонула в повітрі кулаком Анфіса, — я б його...

І вона зробила рух, подібний до того, коли відкручують курці голову. І тут же грізно покликала:

— Санько, до мене!

І він наче зі стелі впав: миттєво постав перед дружиною.

— Щось треба? — спитав винувато.

— Мерщій до магазину за сигаретами, бо в нас скінчилися.

— Т-а-а-к, — здивовано мовила Лариса, коли Саня зник. — Спробувала б ти моїм так покомандувати.

— Ну й дура ти! — аж підскочила Анфіса. — Я б з таким жодного дня не жила.

Повернувся з сигаретами Санько.

— Тепер-но звари нам каву! — надійшов новий наказ Анфіси.

Санько негайно виконав його.

— Ну й молодець же ти, Анфіско! — захоплювалася Лариса. — Як тобі це вдається?

— Їх лише так і треба тримати. Санько, до мене! Поцілуй мене в щічку. Молодець! Сідай поруч! Хороший ти мій...

Погладила по голові.

— Тепер підведися... Сідай! Підведися! Сідай! Лягай! Як куди? На підлогу. Підведися! Лягай! Підведися...

Кинула в куток виделку.

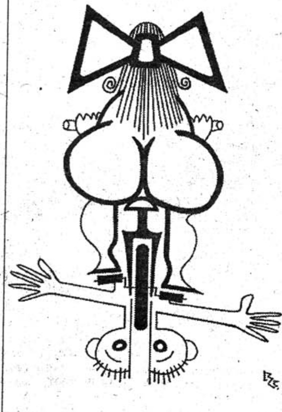
— Принеси... Молодець! — голосно регочучи, дружина лагідно так посмикала його за ріденьку чуприну. — Відкрий, золотко, ротика. Ось тобі за це цукерка. А тепер кроком руш спати. А я ще посиджу з подругою.

... Минув час.

— Ну як там твій Санько? — якось зустрівшися спитала Анфісу подруга.

— З ним покінчено. Набрид... Надто вже слухняний. Кому він такий потрібен. Хіба це мужчина?

Юрій АЗАНОВ.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

— Тут теж інфляція!

Похмелюга

Іде урок.
Учителька
Розуму навчає.
Щось там діткам розказала,
А тоді й питає:
— Як ще зветься,
мої любі,
Віхола велика,
Коли вона крутить,
вертить
з диявольським гиком.
— Замітель! —
одні гукають.
Розумніші: — Хуга!
Тут і Петрик підскакує:
— Та це похмелюга!
В учительки окуляри
поповзли на брови:
— Що ти, Петю,
наша мова
Не зна цього слова!
— Як це!
— Петрик обурився.
— Вранці позавчора,
Коли ото кучугури
Встали серед двору,
У вікно поглянув тато,
Скрививсь, мов папуга,
За голову ухопився:
«Ох, і похмелюга!»

Олександр ВИНОКУРОВ.
Мал. Геннадія ЄВТУХОВА.

Пародія

Гостинна ворогиня

Ворогине моя, ворогине!
Ти — утіха, а я — дружина...
Бо до тебе він тільки в гості,
А до мене — щоденно
й просто...
Ворогине, моя ворогине!
Що хотіла, те й наробила.
Ти — відлуння, а я — земля.

Наталя БАКЛАЙ.

Ворогине моя, ворогине,
Через тебе я ще не богиня,
Ти ж, мов ненюхана квіточка,
Ти — прибита до хати повіточка.
Ти гіпнозом притягуєш мужа,
А я мужа розшукувать мушу:
Машинально загляну у скриню —
Й тут немає! Пригріла вражина!
Як пташиночка, думочка лине:
«Залицяється до ворогині...»
Поглядаю на кручений шлях:
«Хай тебе обціловує хряк...»
Я давно вже законна дружина;
Ворогиня — учбова машина;
А якщо пошурупати трошки,
Не від ворога «ти —
від ворожки».
Я голівку рукою підперла:
«Зачепився за чарку у стерви,
Я ж з горя — не жди!
— не нап'юсь,
Я за патлі твої, ой, боюсь...
Відбивай мужика — не зап'ю!
А ось вікна твої враз поб'ю!»
Пропади, сексуальна поганко!
Ти на щастя моє не при танком,
Ворогине моя, ворогине,
Твої груди — порожня торбина.
Хоча в тебе обмиє получку, —
Йде до мене ковтати галушку.
Чуєш, сестро, поки не брюхата, —
Годі мужа мого чарувати,
Бо ніколи мене не покине.
Ворогине, втечи в домовину —
Я прийму, ворогине моя:
Ти — відлуння, а я — земля;
Чи йди заміж назло ворогам, —
Бо зчиню я такий тарарам!
Буде стук, буде грюк:
Ти халява, а я — каблук!

Володимир СЕМЕНО.

Полтава.

Інформація про другий випуск акцій

страхового альянсу «Меркурій-М»

1. Характеристика емітента:

фірмова назва — Акціонерне товариство відкритого типу «Українсько-російський страховий альянс «Меркурій-М»;

місце розміщення: 290017, м. Львів, вул. ген. Тарнавського, № 26, а/с № 146;

дата реєстрації — 08.08.1994 р.;

розмір статутного фонду — 625 млн. крб. (6 250 простих іменних акцій);

предмет діяльності — страхова діяльність відповідно до ліцензії № 550/532 від 25 серпня 1994 р.;

контрольний орган — Комітет у справах нагляду за страховою діяльністю;

аудиторсько-консультаційна фірма — «Львівінаудит»: 290005, м. Львів, пл. Петрушевича, 3, кімн. 35, тел. 76-38-18.

II. Відомості про першу передплату акцій

2.1. Передплату й оплату 6250 простих іменних акцій першого випуску номінальною вартістю 100 000 крб. закінчено у повному обсязі 30 січня 1995 року;

5 325 акцій оплачено засновниками;

925 акцій розміщено у вільному продажу.

2.2 Звіт про проведення відкритої передплати з першого випуску акцій перевірено й засвідчено Львівською філією аудиторсько-консалтингової фірми «Орієнтир Лтд».

2.3. Свідоцтво про реєстрацію випуску цінних паперів отримано 31 травня 1995 р. за № 209/1/95.

III. Відомості про другу передплату акцій

3.1. Мета другого випуску акцій — формування статутного фонду до величини, встановленої Укрстрахнаглядом.

3.2. Рішення про збільшення статутного фонду до 12 мільярдів карбованців шляхом другого випуску акцій прийняте загальними зборами акціонерів одностайно; протокол № 01 від 10.10.1995 р.

3.3. Загальна сума другого випуску простих іменних акцій — 11375 млн. крб. (одинадцять мільярдів триста сімдесят п'ять мільйонів карбованців).

3.4. Номінальна вартість акцій — 100 000 крб.

3.5. Загальна кількість акцій другого випуску — 113750.

3.6. Категорії акцій — прості іменні.

3.7. Акції другого випуску мають серію «М-2» та нумерацію з 000001 до 113750.

3.8. Розподіл акцій другого випуску:

між засновниками — 103700 акцій, або 91%;

у відкритій передплаті — 10050 акцій, або 9%.

3.9. Для уникнення монополізації управління, частина у статутному фонді одного акціонера обмежується 20 відсотками.

3.10. До введення нової національної валюти акції не друкуються. Після повної оплати акцій та реєстрації їх випуску акціонерам видають тимчасові акціонерні свідоцтва — сертифікати встановленого зразка.

3.11. Порядок отримання акціонерами акцій другого випуску:

мінімальна кількість акцій, яка дає право брати участь у розв'язанні питань діяльності товариства, що розглядаються на загальних зборах акціонерів — 100 (сто) одиниць;

під час передплати покупець — юридична особа надає баланс, а фізична особа паспорт і оплачує 30% вартості акцій;

повну вартість акцій акціонери мають внести до 25.08.1996 року;

дивіденди на акції нараховують за умови повної оплати вартості акцій і виплачують за результатами діяльності за звітний рік після затвердження розміру дивідендів загальними зборами акціонерів;

початок передплати — 25 лютого 1996 року; закінчення — 25 серпня 1996 року.

3.12. Організація розміщення акцій:

передплата акцій здійснюється службовими особами емітента у робочий час в офісі за адресою: м. Львів, вул. ген. Тарнавського, 26. Телефони для довідок: 76-48-45; 76-79-75;

гроші, отримані від продажу акцій, вносять на розрахунковий рахунок емітента № 467588 в КБ «Гало-Банк», МФО 325990.

Голова Правління С. Б. Міллер.

В місячний термін ліквідується товариство з обмеженою відповідальністю «СЕПТІМА». Юридична адреса: м. Київ, вул. Прорізна, 10. Розрахунковий рахунок № 3467930 в ІВАБ «ІНКО», МФО 300186. Тел. (044) 269-02-62.

Арбитражный суд Днепропетровской области (320004, г. Днепропетровск, пр. Кирова, 1) возбудил дело № Б2-189, о банкротстве Украинско-Германского общества с ограниченной ответственностью «Марж ЛТД» г. Днепропетровска.

Юридический адрес должника: 320070, г. Днепропетровск, ул. Красная, 20-а, р/счет 2467205 в Жовтневом отделении АКБ Укрсоцбанка г. Днепропетровска.

Арбітражний суд Волинської області (263000, Луцьк, вул. Коперніка, 8) порушив справу № 424—010/Б про банкрутство малого підприємства «Ортоцентр» (263000, Луцьк, вул. Карбишева, 5, р/р 468306 у АК АПБ «Україна» в Луцьку, МФО 303161, код ЗКПО 01198375). Заяви кретиторів і санаторів приймаються протягом місяця зі дня публікації.

Арбітражний суд Житомирської області (262001, Житомир, пл. Рад, 12) порушив справу № 2/40 Б/25 про банкрутство Житомирської фірми «БМА-ЛТД» (262000, Житомир, вул. Театральна, 3; р/р 468706 в Богунському відділенні ощадного банку Житомира, МФО 371223).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця зі дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Севастополя (335000, Севастополь, пл. Восставших, 6) возбудил дело 025/6 о банкротстве ЧМП «Самоцвет» (335000, Севастополь, ул. Корчагина 40, кв.41, р/с 1468644 АКБ «Синк»)

ЗА КОРДОНОМ Є СПАДОК.
Можливо, для Вас...

УКРІН'ЮРКОЛЕГІЯ
(252034, м. Київ, вул. Золотоворітська, 2-а)
У справах про спадщину розшукує родичів

Померлих у Канаді:

Павліни Птасюк, яка народилася 1911 року в західних областях України, батька якої звали Іван (Джон) Забан (Зубан, Зубань), а матір Катерина з дому Шимандор.

Анни-Ірени Фальк (Фальковської, Фалькевич), яка народилася приблизно 1902 року у Львові чи області, рідну сестру якої звали Ада Марія Фальк.

Гелени Блатник, а саме Андрія Івановича Толопка, Петра Андрійовича Толопка, Надію Андріївну Радай.

Станіслава Лендціона (Лендзьна), який народився 1923 року в Західній Україні.

Хеді Ірен Королко, вона ж Ядвіга Королко, з дому Ліпінська, яка народилася у Шпанові 1916 року, батько — Євген Ліпінський, мати — Софія Жибальська.

Померлого у США:

Дмитра Ветрова, який народився 1915 року у Львові чи області, батьками якого були Дмитро Ветров і Гелена, в дівоцтві Кіхтенко.

Померлих у Франції:

Ольги Михайлівни Кошелевої, яка народилась у Севастополі 1905 року, у якої були брати Олександр, Борис і Павло та сестра Марія.

Михайла Теодоровича Нечитайлова-Андреєнка, який народився в Одесі 1894 року, матір якого звали Барбара (Варвара), в дівоцтві Максимович.

Померлого в Австрії:

Гаральда Діамонд (Діаманд), мати якого Сара Хенче (Генче), в дівоцтві Фейнер, та батько Калман Діамонд (Діаманд) народились у Галіції.

Померлої в Англії:

Проні Петрівни Горобець з дому Туз, яка народилась 1922 року в с. Урмань Тернопільської області і в якої були сестри Марія та Антоніна.

Зацікавлених осіб, а також осіб, яким відоме місце проживання розшукуваних, просимо повідомити про це Укрін'юрколегію: 252034, Київ, вул. Золотоворітська, 2-а, тел. (044) 224-16-67, факс (044) 229-28-35.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИПУСК ІНВЕСТИЦІЙНИХ СЕРТИФІКАТІВ ЗАКРИТОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ КОМПАНІЇ «НАЦІОНАЛЬНЕ ВІДРОДЖЕННЯ»

1. Відомості про інвестиційну компанію

Повне найменування — Інвестиційна компанія «НАЦІОНАЛЬНЕ ВІДРОДЖЕННЯ» у формі закритого товариства: статутний фонд інвестиційної компанії -3 000 000 000 (три мільярди) карбованців сплачено повністю. Взаємний фонд інвестиційної компанії — закритий взаємний фонд «НАЦІОНАЛЬНЕ ВІДРОДЖЕННЯ».

2. Інвестиційна декларація взаємного фонду

2.1. Повне найменування — закритий взаємний фонд «НАЦІОНАЛЬНЕ ВІДРОДЖЕННЯ» (далі фонд) інвестиційної компанії «НАЦІОНАЛЬНЕ ВІДРОДЖЕННЯ» у формі закритого акціонерного товариства. Фонд є закритим взаємним фондом та створюється на строк 10 років з моменту його реєстрації.

2.2. Цілі діяльності фонду:
— забезпечення приросту вкладених коштів;
— забезпечення доходності вкладень.

2.3 Місцезнаходження фонду: Київ, вул. М. Раскової, 1.

2.4 Предмет діяльності фонду:
— здійснення спільного інвестування в інтересах учасників фонду;

Напрями діяльності фонду:
— **діяльність із випуску інвестиційних сертифікатів з метою їх обміну на приватизаційні папери та продажу за грошові кошти:**

здійснення інвестування в цінні папери та придбання нерухомого майна, часток і паїв, що належать державі в майні господарчих товариств у процесі приватизації, а також у цінні папери інших емітентів.

2.5. Обмеження в діяльності фонду:
фонд не має права:
— випускати облігації та векселі;
— придбавати більш як 10 відсотків цінних паперів одного емітента, окрім випадків, коли їх придбано за приватизаційні сертифікати, у цьому випадку дозволено мати до 25 відсотків цінних паперів одного емітента;
— інвестувати понад 5 відсотків своїх активів в цінні папери одного емітента, крім інвестування в облігації внутрішніх державних позик, казначейських зобов'язань держави та інші цінні папери, одержання доходів, за якими гарантовано урядом України;
— тримати в цінних паперах менш як 70 відсотків активів фонду.

3. Відомості про випуск інвестиційних сертифікатів

Сума випуску інвестиційних сертифікатів — 45 000 000 000 (сорок п'ять мільярдів) карбованців. Вид інвестиційних сертифікатів — на пред'явника. Інвестиційні сертифікати випускаються у безготівковій формі. Кількість 45 000 штук. Номінальна вартість — 1 000 000 карбованців. Початок продажу: з 25 грудня 1995 року. Заплановано інвестиційні сертифікати на початку продажу здійснювати за номіналом.

Максимальна кількість інвестиційних сертифікатів, що може бути придбана одним учасником без погодження з дирекцією компанії, не може перевищувати 15 % загальної емісії.

Інвестиційні сертифікати не продаються іншим інвестиційним фондам і компаніям.

Інвестиційні сертифікати реалізуються за кошти учасників та приватизаційні папери.

Місце, термін та порядок виплати дивідендів визначаються загальними зборами засновників компанії за підсумками роботи фонду за звітний період і доводиться до відома учасників фонду через засоби масової інформації і здійснюється за адресою: Київ, вул. М. Раскової, 1.

Фонду забороняється створення будь-яких спеціальних і резервних фондів.

4. Відомості про засновників

ЗАТ «Полімерцентр» — 80 % статутного фонду, Київ, вул. Інститутська, 25.

ЗАТ «Київський завод полімерних матеріалів», 10 % статутного фонду, Київ, вул. М. Раскової, 1.

ЗАТ «Полімерзахід» — 10% статутного фонду, Калуш, вул. Литвина, 13.

5. Органи управління

Органами управління компанії є загальні збори акціонерів, президент, спостережна рада.

6. Відомості про інвестиційного керуючого взаємного фонду

Повне найменування інвестиційної компанії — Інвестиційна компанія «НАЦІОНАЛЬНЕ ВІДРОДЖЕННЯ» у формі закритого товариства. Місцезнаходження: Київ, вул. М. Раскової, 1. Зареєстровано 4.08.1995 року виконкомом Дніпровської районної Ради Києва №22968558. Дозвіл на діяльність з випуску та обігу ЦП №802 від 23.11.1995 року.

7. Відомості про депозитарій

Депозитарієм фонду є 4 філія АППБ «Аваль», Київ, вул. Дніпровська Набережна, 7, кореспондентський рахунок №169904 в АППБ «Аваль»; МФО 322971. Ліцензія Мінфіну №22 від 13.06.1994 р.

8. Права власників інвестиційних сертифікатів

Кожний інвестиційний сертифікат дає власнику право на одержання дивідендів, а також одержання відповідної частини майна фонду в разі його ліквідації, учасникам фонду не гарантується фіксований розмір дивідендів.

9. Відомості про аудитора фонду

Аудиторська фірма «Юраудит», Київ, вул. Грушевського, 30/1. Ліцензія АБ №000087, видана Аудиторською палатою України 31. 03. 1995 року.

Запорожский авторемонтный завод

производим, приобретаем, реализуем автозапчасти. Формируем дилерскую сеть. Ремонт двигателей, агрегатов автомобилей и мотоциклов, рихтовочно-покрасочные работы, восстановление коленчатых валов.
Тел: (0612) 33-31-16, 33-70-61.

Фирма «Вена»

продает стеклоткань и стеклосетку различных марок.
Возможна доставка.
Ищем региональных представителей.
Тел. в г. Чернигове: (04622) 7-32-62, 7-38-29, факс 7-25-87.

Вы любите свой автомобиль, цените качество и безопасность, умеете считать деньги.

Моторные масла Quaker State ВАМ необходимы!

QUAKER STATE
4x4

Весь спектр продукции этой американской корпорации Вы можете приобрести в компании ВЕЙО. Специальные СКИДКИ для посетителей выставки "Автосервис и все для автомобиля" (помещение ТПП Украины) на период с 13 по 16 февраля. Мы ждем Вас по адресу: Киев, ул. Саксаганского 139-в. Звоните: (044) 244-3930, 223-2868, 261-5835.

Шини для автомашин та сільгосптехніки, металопрокат
продаємо або обмінюємо
на масло, гречку, цукор, м'ясо в півтушах або живій вазі.
м. Біла Церква, тел.(04463) 6-75-11, факс 4-92-10.

Организация реализует автомобили производства АО «ГАЗ»:
ГАЗ—САЗ 4509;
ГАЗ—3309
бортовой турбодизель;
Тел. (06264) 3-70-38, 3-03-82, 3-99-36.
Факс (06264) 5-94-71.

Арбитражный суд Донецкой области (340015, Донецк, бульвар Пушкина, 34) возбудил дело № 76/5-25 о банкротстве спецсовхоза «Марьинский» (юридический адрес: 342501, Донецкая обл., г. Марьинка, ул. Садовая, д.65); расчетный счет № 641703 в Донецком региональном управлении АБ «ИНКО» (г. Донецк, МФО 334743). Заявления кредиторов и санаторов принимаются в месячный срок.

Арбітражним судом Дніпропетровської області (320004, м. Дніпропетровськ, пр. Кірова, 1) порушено справу № Б2-190 про визнання банкрутом комерційного банку «Геобанк», юридична адреса якого: 320070, м. Дніпропетровськ, вул. Миронова, 5, коррахунок № 700161212 в Дніпропетровському облуправлінні Нацбанку, МФО 305006.

Претензії кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця із дня опублікування цього оголошення.

Арбитражным судом города Луганска возбуждено дело № 207/9 о признании банкротом: малого частного предприятия «МАРС», юридический адрес: город Молодогвардейск Луганской области, ул. Парковая, дом. 1, расчетный счет 468679 в Краснодонском отделении Агропромбанка «Украина», МФО 304074.

Просим всех кредиторов и возможных санаторов в месячный срок со дня опубликования настоящего объявления обращаться в Арбитражный суд города Луганска по адресу: Луганск, площадь Героев Великой Отечественной войны, 3«а».

Вниманию акционеров АО «ГЭМ»!
Правление АО «ГЭМ» извещает, что очередное собрание акционеров состоится 23 марта 1996 г. по адресу: Киевская обл., г. Украинка, административный корпус АО «ГЭМ». Начало — в 8.00

Повестка:

1. Отчет правления АО «ГЭМ» о результатах деятельности общества за 1995 г.
2. Доклад ревизионной комиссии АО «ГЭМ».
3. Утверждение результатов деятельности общества за 1995 год.
4. Утверждение и распределение прибыли и возмещение убытков общества за 1995 год.
5. О форме выплаты дивидендов за 1996 год.
6. Определение основных направлений деятельности общества и утверждение плана общества на 1996 год.
7. Определение основных направлений деятельности общества до 2005 года и утверждение стратегического плана общества на 1996 год.
8. Утверждение стратегии дивиденда на 1996 год.
9. Внесение и утверждение изменений в устав общества.
10. О создании дочерних предприятий и утверждение учредительных документов.
11. Утверждение решения о приобретении обществом пакета акций общества.
12. Определение условий оплаты труда должностных лиц общества.

Акционеры могут ознакомиться с материалами по вопросу повестки в техническом секретариате с 18.03.1996 г.

Тел. для справок: 8-044-72 2-12-46.

Реклама в газеті "Голос України".
Телефон 441-89-34. Факс 449-85-62.

Арбітражний суд Києва порушив справи про банкрутство:

1. АТ «Агротек» (Київ, вул. Берегова, 1), р/р 2467231 в Ватутінському відділенні ПІБ, справа № 18/181 від 21.12.95 р.
2. ПП «С-Д-С» (Київ, вул. Бикова, 8-А) р/р 1468329 в АК «Будбанк», справа № 9/229 від 13.12. 95 р.
3. Фірма «Нус» (Київ, вул. Бикова, 7-А) р/р 468439 в Дніпровському ПІБ, справа № 9/230 від 13.12.95 р.

Объединение по сбыту угольной продукции «Укруглесбыт» ликвидируется с 19 января 1996 года.

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования в печати по адресу: г. Киев, ул. Б. Хмельницкого, 4.

Арбитражный суд Харьковской области (310002, Харьков, Дом Советов, ул. Сумская, 64) возбудил дело № 1734/5-54 о банкротстве общества с ограниченной ответственностью «Созвездие» (юридический адрес: 310129, Харьков, ул. Командарма Уборевича, 46 «в», кв.18. Расчетный счет 467044 в филиале № 3 «Студгрант» в АВУББ Грант Харькова, МФО 351759).

Все кредиторы и возможные санаторы могут в месячный срок со дня опубликования объявления обратиться в арбитражный суд с заявлениями - требованиями к должнику.

НАРОДНІ ПРИКМЕТИ

Лютий — місяць багатоликий, непередбачуваний, може раптом так засніжити й захурделити, закрутити морозами! Недарма його здавна називали ще й сніжень, лютень, крутень, межень. Але саме в лютому починає народжуватися весна. Лютий за зимою ворота зачиняє, а перед весною відчиняє. Тож хлібороби дедалі більше цікавляться, який буде рік на погоду, а основне — на врожай.

У народі здавна вважалося, коли лютий сухий і холодний, серпень видасться спекотний. Якщо в лютому загримить зі сходу, будуть у тім році великі вітри та бурі. Густий іній на деревах — на урожай вівса. Глибокий сніг — улітку буде хліб. Коли мороз у лютому гостро тримається, тоді вже недовго зимі панувати. **4 лютого,** на Тимофія, півзими минуло. Цієї пори морози бувають сильніші, ніж у січні. Якщо почнеться хурделиця, триватиме цілий тиждень. Яскраве опівдне сонце вістить ранню весну. Дме вітер і не буде інію — чекайте завірюхи, буревію.

6 лютого, на Оксани, вірили: якщо гарна погода, то й весна видасться на славу. Вважалося, що з цього дня до нового врожаю хліба потрібно не менше з'їденого.

8 лютого, півхлібниці, перелом зими. Капає з дахів. Який день, така й весна.

9 лютого, Івана Златоуста. У цей день поминали померлих батьків. Якщо опівдні ясне сонце — на ранню весну. Хурделиця на цілий тиждень простелиться.

10 лютого, Охріма (Юхима). Несе Охрім каяття в дім. Домовика задобрювали кашею. Якщо Охрім принесе вітер — на дощове, прохолодне літо, весь рік буде вологий.

До сімейного столу

Капуста провансаль

Головку капусти порізати на частини, дві морквини і буряк нарізати невеличкими кружальцями. Все це перемішати з 15—20 зубками часнику. Покласти у 3-літрову банку.

Розсіл: літр води, склянка цукру, 3 столові ложки солі, півсклянки олії. Усе це закип'ятити і опісля додати півсклянки оцту.

Цим розсолом залити капусту і поставити на холод. Через три-чотири дні можна вживати.

Перець фаршированний

Певно, в кожної господині знайдеться вдома маринований цілий перець. Злийте з банки розсіл і приготуйте фарш: залежно від кількості перцю відваріть рис і перекрутіть трохи м'яса, додайте підсмаженої цибулі та моркви. Потушкуйте для підливи цибулю з дрібно потертою морквою, додайте трохи томату, сметани, лавровий лист, перцю, солі й води.

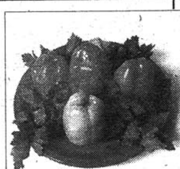
Нафарширований перець залити приготовленою підливою і поставити в духовку.

Сирні кнедлики

Розтерти 200 г сиру, додати 500 г борошна, 30 г масла, 2 яйця, 1/4 склянки молока, сіль і замісити м'яке тісто. Розкачуємо його, ріжемо на квадратики, кладемо на кожний квадратик сливу або вишню (без кісточок) і зліплюємо тісто в кульки. Варимо протягом 5 — 8 хвилин. Можна подати до кнедликів сметану.

Пиріг з вишнями

Узяти 25 г дріжджів і розвести їх в 0,5 л (можна більше) теплого молока. Затим

додати півпачки маргарину, 2 яйця, 3 столові ложки цукру, трохи солі, борошна. Замісити м'яке тісто і покласти в тепле місце, аби гарно зійшло. Коли тісто зійде, ще раз його гарно вимісити й знову відставити, щоб зійшло.

Змастити форму або деко олією і посипати борошном, викласти більшу частину тіста (третина форми) і посипати його проціодженими консервованими вишнями. Вкрити вишні тонким (на палець) шаром тіста і потримати 20 хвилин біля теплого місця. Затим змастити пиріг яйцем і поставити у нагріту духовку.

Чоловікам на замітку

Подаруйте кранові блиск

Нікельовані крани набудуть особливого блиску, якщо натерти їх сухою товченою крейдою.

Тертка стане гострішою, якщо на ній потерти наждачний папір.

М'ясорубка добре почиститься, коли пропустити через неї м'який папір.

Якщо забули очистити щітку від фарби, опустіть її на півгодини в гарячий оцет.

Фарбу на холодильнику, яка з часом поблякла, можна поновити. Перемішайте 50 г зубного порошку з 20-30 г нашатирного спирту і цією сумішшю протріть поверхню холодильника спочатку полотниною, а потім папером.

Якщо рукавички тісні, їх потрібно вивернути, загорнути на кілька годин у вологу тканину, а потім на якийсь час одягнути, періодично згинаючи пальці, щоб рукавички розтягнулися.

Якщо поліетиленова кришка важко знімається з банки, поставте на неї каструльку з гарячою водою. За півхвилини кришка розм'якне і зніметься без зусиль.

«Творчий безлад» волосся

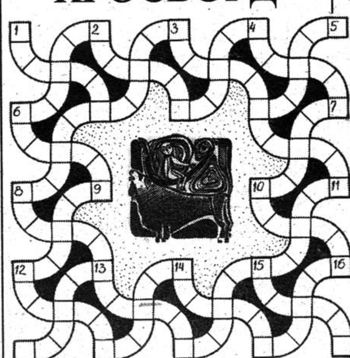
Секрет зачіски

Безумовно, нема такої жінки, яка б не робила хімічної укладки або не користувалася феном, щипцями чи бігуді. Однак існує інший спосіб укладки волосся, який не порушує його структури, не сушить і не подразнює шкіру. Для цього всього-на-всього треба вкрити волосся шаром желе. Отже, вимите, просушене рушником волосся розчісуєте рідким гребінцем, змочуєте долоні невеликою кількістю желе і поступово змащуєте ним усю поверхню волосся, не втираючи в коріння. Піноподібний закріплювач краще розбризкувати. Потім зачісці надаєте бажаної форми — розпушіть волосся, підніміть його догори чи вкладіть набік. Після цього волосся не розчісуйте, а дайте йому висохнути природним чином. Звичайно, якщо поспішаєте, то можна використати й фен, але тримайте його подалі від голови.

От і все. Наступного дня волосся ліпше не розчісувати, достатньо трохи зволожити і знову розпушити.

Не журіться, якщо вам не вдалося придбати таке желе у магазині. Волосся чудово закріплює відвар чорного хліба. Для цього черствий хліб залийте окропом, затим проціидженою рідиною змастіть волосся.

КРОСВОРД

По горизонталі: 2. Українська народна спортивна гра. 3. Галузь ботаніки, що вивчає рослинний світ минулих геологічних епох. 4. Український письменнник XVII- XVIII ст., церковний і культурний діяч. 5. Одне з втілень диявола у західноєвропейській демонології, організатор і глава шабашів. 7. Атмосферний вихор руйнівної сили у Північній Америці. 9. Видатний сучасний аргентинський футболіст. 11. Розділ хімічної кінетики, що вивчає вплив процесів перенесення речовини, тепла і електричного заряду на швидкість реакції. 13. Видатний український громадський діяч і вчений, засновник Харківського університету. 14. Твір німецького церковного діяча X-XI ст., що містить відомості про Русь. 16. Зла демонічна істота в українській міфології, яка відбирає у людей сон.

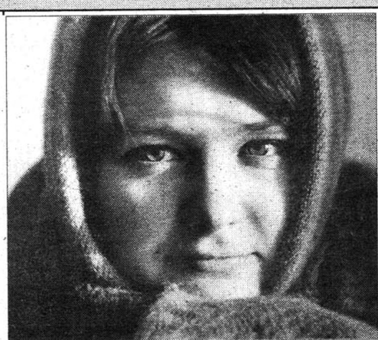
По вертикалі: 1. Видатний український художник. 2. Бог холодного північного вітру в українській міфології. 3. Сукупність новітніх модерністських напрямів у мистецтві. 4. Перевезення пасажирів через проміжні пункти. 6. Видатний український шахіст. 8. Будова художнього твору, його композиція. 19. Містечко на Прикарпатті. 12. Блок Великобританії, Франції та царської Росії, направлений проти Троїстого союзу: Німеччини, Австро-Угорщини та Італії. 14. Острів на Дніпрі, де була перша Запорізька Січ. 15. Бог повітря в японській міфології.

Відповіді до кросворда, надрукованого 27 січня

1. Карась (з опери «Запорожець за Дунаєм»). 2. Даліла. 3. Солоха. 4. Воланд (з роману М. Булгакова «Майстер і Маргарита»). 5. Могила (вперше запровадив молитву українською мовою). 6. Гоголь. 7. Зикіна. 8. Тичина. 9. Марина (з однойменної поеми Т. Шевченка). 10. Забіла. 11. Мазепа. 12. Ларина. 13. Катюша. 14. Зарема (з поеми О. Пушкіна «Бахчисарайський фонтан»). 15. Лоліта (з однойменного роману В. Набокова). 16. Сосюра. 17. Гесіод. 18. Теліга.

«З ранку до ночі бачу твої очі...»

***Очі називають** дзеркалом душі. І це не перебільшення. Звісно, очі інколи промовистіші від слів. Не вірите? Зупиніться на хвильку, гляньте в очі коханій чи коханому — і переконаєтеся, що очі ніколи не брешуть.*

Оскільки очі бувають різні як за кольором, так і розміром, то й поговоримо про це.

Великі очі означають чутливість, мужність; надто **широкі (круглі)** — мрійливість, лінощі; невеликі — відлюдькуватість, упертість; **маленькі темні очі** — жвавість, красномовство, допитливість; круглі і рухливі — цинічність, брехливість; **продовгуваті** — розум; **примружені, запалі** — проникливість, недовіра, заздрощі, хитрощі; **продовгуваті «очі сфінкса»** — витончені натури; **надто великі очі** — ознака слабкості тіла й духу; **глибоко запалі, великі** — кволість.

Великі світло-голубі — ознака твердості, непохитності, жвавості, обдарованості; **великі карі, темні** — розсудливість, розум, вірність; **надто світлі** — слабкі сумирні натури, розум; **темно-сірі** — розум і водночас запальність; **надто темні очі** (коричневі або зелені) свідчать про повноту життєвої енергії; **блакитні** — ознака чутливості, добродушності; **світло-коричневі** — сором'язливість; **молочно-блакитні** — спокій і холоднуватість; **карі зі сталевим блиском** — енергія, сила волі, працелюбність; **сірі** — доброта, чуйність; **жовті «очі тигра»** — характеризують людей з аналогічним характером.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України. Видавець — Президія Верховної Ради України. 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23, телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 372855.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311022.